

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam

226. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi október 4

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postaltalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174 — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalra 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalra 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Idegenből importált jelszavak harsogása közben:

LEZAJLOTT A SZÁSZOK NAGY NAPJA

Hajszálon mulott, hogy az elvadult türelmetlenség fel nem borította a többség reálpolitikai célkitűzéseit

„Egyetlen hatalmi erőt” követeltek az erdélyi nemzetiszocialisták vezérei

A kötelező munkakényszer a tárgyalások gyupontjában. Hans Ottó Roth megmenti a helyzetet

Nagy botrányok közben gyöngé számaránnyal és sok módosítással győz a hivatalos népi program tervezete

A hitlerista bankprogramot azonban teljes egységben elfogadták

Hónapokkal ezelőtt akarták már megtartani az erdélyi szászok a Sachsantagot. Kivülről jött a parancs, a távoli, sőt a legtávolibb népi rétegek követelték a nagy parlament összehívását. A Sachsantag nem ülésezik gyakran. Elfizetek mulnak el, míg egyszer-egyszer összejön és dönt a nemzeti lét felől. Ez a tegnapi Sachsantag a szászok erdélyi életében, e néhány évszázad során, mindössze az ötödik volt. Csak akkor jön össze a nagygyűlés, ha nagy a baj.

Ha sorsdöntés kopogtat és ha világok hullanak.

Utóljára akkor jött össze, amikor az Osztrák-Magyar Monarchia romlott darabokra és ime, tegnap ismét összejött, mert a Harmadik Birodalom szele felborzolta.

Egyszer már elhalasztották. A néptanács bölcs és higgadt reálpolitikusai akkor attól féltek, hogy az első fuvalom műmora mindent szétborít. Arra vártak, hogy csendesedjék a lüz és az elvakult szemek ismét lássanak. Vártak és közben tárgyaltak. Zöld asztal mellett összeült a reálpolitika a fantasztikával és egyezkedett.

Most, végre, megegyeztek és kimentek a tömegek elé.

És győztek. Győzött a reálpolitika. Győzött a nemzeti egység. Győzött a Volksgemeinschaft.

Egy pár rongyos szapazon mulott a nagyszerű és csodált szász egység himnusa, de — „megmentelelt”.

Az új impérium másfélévtizede alatt szinte nap-nap mellett idézzük, azelőtt csak legfeljebb hetenként ha hivatkozunk arra a csodálatos összefogásra és szervezethez, amely a szászokat összekapcsolta. Egységüket véres kardként lobogtattuk a magunk magyarsága előtt és minden alkalommal elmondottuk, hogy, ime az egység erejével a szászok nerekedni és — ami még ennél is többet ér — dolgozni tudnak. Irigyeitük őket. Csodáltuk őket. És közben szégyelljük magunkat.

Es, ime, ma — ma is szégyelljük magunkat.

Szégyelljük azt az egységet, amelyet tegnap Nagyszebenben kiverkedtek. Ötven százalékos egység és ötven százalékos ellenegység az, amit produkáltak. Ötven száza-

lék polgári demokrácia és ötven százalékos hitlerizmus.

Szégyelljük magunkat, hogy a nemzetiszocialista importárunk a magyarság sorában is akadtak követői és csak véletlenség, esetleg ostoba szerencse csak, hogy ez a mákony bennünket is nem forgácsolt úgy szét, mint ahogyan, ime, a szászokat darabokra tépte. Nekünk nemcsak azért fáj ez az eredmény, mert benne, tagadhatatlanul, a hitlerizmus erdélyi térhódítását is látni kell, hanem főként azért, mert mellettünk egy nagy és szervezett népkisebbség hullik lassan-lassan darabokra. A népkisebbségek meggyengülése a magyar népkisebbség szempontjából sem lehet közömbös. Nem maradhatunk mai jogaink teljében és mai erőnk vitalításában, ha egyedül maradunk. Minden kisebbségi erőcsökkenés meggyengíti a magunk erőit is és ezért szinte úgy érez-

zük, mi vesztettünk, mikor tegnap Schnell dr. és Hans Otto Roth vesztett.

Az első mámor perceiben a hitlenek nem hitték, hogy a kisebbségek mérge és gyilkosa az a bájtal, amelyet Berlin erre fel is elsugároz. Harsogtak és ordítottak, hogy bennünket tép szét ez a nyugati mákonyos erő, amely hitlerizmus néven szülánkokra hasogatja lassan-lassan a meglepett és gyenge népek törzsét. Akkor nem hitték.

Most sem hiszik? Még most sem?

A töredék és lengyögött szász népkisebbség erős volt eddig és ellentálló, harcos és tudatos, szervezett és életutakat talált. És most? Most, maga az elnök monodta, hogy a politikai követelések harcát mindaddig, amíg belső egységet nem teremtenek, félre kell tenniük.

Áll a malom és áll a vitorlája, de forog a motola az agyokban, a szívekben, a lel-

kekben, a nagy és hatalmas népközösségekben, amelyről nap-nap mellett minden szakit egy cafatot.

Nem példa többé a szász-egység és a szász-erő. Nem báványz már, ahogyan dolgoznak és törnek magukat. Nem pidesztál amelyre fel kellett tekinteni és nem cél-szalag, amelyet már magunk is szerettünk volna egyszer szétszakítani.

Parányi kis népkisebbséggé zsugorodott ez a hajdan csodált nagy egység itt a messzi Keleten és a mély Balkánon, amelyre most már vigyázni kell és amelyet istápolni kötelesség.

Megrágták a titkos erők és átrágták a világnézeti ellentétek.

A papiros-alkotmányt lobogtatja a „hivatalos” győzelem, de közben látjuk és látják ők is, a győzők is jól és nagyon, hogy az ötödik Sachsantag valóban, ha így halad, az utolsó volt.

Felvonulnak Nagyszebenbe a szász néptömegek

Nagyszeben, október 3.

Az erdélyi szászok nagy találkozója voltaképpen már pénteken este megkezdődött. Nagyszebenben ekkor mutakozott be először az ujonnan alakított német szintársulat, a mely Tell Vilmost játszotta. Már ennek a szindarabnak kiválasztása és előadása is tendenciózus volt. A párt hivatalos vezetősége Schiller szavaival dörgött a pártokra szakadozott erdélyi szászok felé: „Legyetek egységesek, egységesek, egységesek!”

Az erdélyi német szintársulat bemutatkozó előadását igen sok idegen is végignézte. Sokan voltak már, akik pénteken Nagyszebenbe érkeztek. A nagy népvándorlás azonban igazán csak szombaton kezdődött meg. A szásznap résztvevői vasuton, autókkal, szekerekkel, kerékpáron és sokan gyalog is szombattól kezdve özönlöttek el a várost. A vendégeket a nagyszebeni helyi bizottság és a nemzetiszocialista jellegű Önszegélyző Egyesület fogadta és helyezte el.

A város szombaton délután már külső képeben is egyre jobban és jobban kihangsúlyozta, hogy holnap a szászok történelmi jelentőségű találkozója itt történik meg.

A vendégek nagyobb és tüntetőbb zászló- és virágdiszt vártak. Feltűnően gyéren lobogóztak ki a házakat a szászok. Úgy látszik, ezt a találkozót nem várták olyan örömmel és

egyhangu lelkesedéssel, mint a legutóbbi Sachsantagot, amikor a szász egységben nem voltak bántó szakadások.

A zászlódísz hiányának ellenére is színpompás volt az idegenek özönlése. Nagyon sokan szász nemzeti viseletben jöttek meg. Rengeteg szász paraszt érkezett és hihetetlen nagy számban, szinte domináló sulyban a fiatalok. A nemzetiszocialista „Önszegély” erre a napra Nagyszebenbe hívta híveit. A hívek főként asszonyokból és fiatalokból állanak. És a nők és a fiatalok jöttek. Végeláthatatlan tömegekben jöttek.

De nemcsak az erdélyi részekről jöttek a hitleristák. Vagy ötven jött a Bánátról, vagy húsz Besszarábiából, néhányan Bukovinából.

Általában az a benyomás, hogy e percben az egész városban és magán a Sachsantagonami legalább is a külsőségeket illeti, a nemzetiszocialisták a vezérek. A közeli környék tömegeit már szinte egyedül ők uralják.

Parancs és vezényszavak hangzanak és a nagy massa engedelmesen húzódik meg a felemelt kezek egyetlen intésére.

A nemzetiszocialista tömegek a tornateremben gyűlnek össze és innen vonulnak fel másnap a templom elé.

A templom előtt történik az első komoly demonstráció.

Itt már sorfalat alkotnak vasárnap a nemzetiszocialista szász fiatalok és fehéringe-

sen, felemelt karokkal üdvözlik a Sachsantagnak azokat a résztvevőit, akik az ünnepélyes mise után a templomból a nagy jelentőségű találkozó színhelyére, az evangélikus leányiskola udvarára vonultak.

Már ennél a felvonuláshoz és tüntetéshez is behívott volt a levegő. Valahogyan az volt az érzés, hogy a Sachsantag sorsát ugyanazok a delegátusok döntenek el, akik a nagy találkozóra felvonultak, de a delegátusokat nagyon nyomja a tömeg, a parasztok és fiatalok, akik új élelformákat és politikai irányvonalakat követelnek.

Az események igazolták is a sejtést! A szász politika, az eddigi politika, hajszálon mulott, hogy el nem bukott.

A fiatalságot nem lehet kizárni

Vasárnap az ünnepélyes mise után kezdődik a nagy politikai színjáték, amely egyelőre vértelen csata formájában, este kilenc órára elült.

A nagyszebeni evangélikus leányiskola udvarára bevonulnak a delegátusok. A szász népi alkotmány szerint a delegátusok döntenek a nép sorsát illetően és így voltaképpen csak azok vehettek volna részt a gyűlésen, akiknek szavazati joguk volt. Ilyenek mintegy

A tervezet, amelyet a frakciók a zöldsztálnál elfogadtak

Stadion voltak.

Mégis hitezeren vonultak be a lednytskola udvarára.

Az emeleti ablakok tömve vannak. Egy- más hátán-hegyén állanak az emberek. A háztetőkön hallgatóság. A hatalmas udvaron ahol talpalattnyi hely.

A kapuban ellenőriznek az ellenőrök. Ez az ellenőrzés azonban nagyon — „európai”. Az ellenőrzés ellenére is sok száz olyan fiatal ember kerül az udvarra, akik még nincsenek olyan korban, hogy a szász napon jogal résztvehetnének.

Mindegy: már késő. A hiba megtörtént. A fiatalok jelen van. A nagy tanácskozáson és ha döntően nem is, de beleszól annak menetébe. Beleszól azzal, hogy tömegesen helyes, vagy tömegesen meg-megmordul.

Időnként szavalókóruszerüen ad kifejezést annak, hogy a dolgok, amelyeket az öreg színeszek játszanak el előttük, nem tetszik nekik.

Az elnök nem egyszer rendreutasítja őket. Erre elhallgatnak, de a dörgő szavalókórusnak hatása van. A lelkekre hatnak, amelyeket — tagadhatatlanul — befolyásoltak.

Két alkalommal is csak az elnök erélyén mulott már, hogy a népi egységet demonstráló Sachsntag szerte nem robbant. Nem a szereplők robbantották, hanem a statiszták.

Az ötödik Sachsntag megnyitása

A Sachsntagot a nemzetitanács elnöke, dr. Schnell nyitja meg. Jelenti, hogy a szász nép élettörténetében ez az ötödik Sachsntag. A negyediket, az előzőt, 1919. november 6-án tartották meg. Ennek az ötödik találkozóznak visszatá kell tekinteni a 14 év eredményeire, de egyben a jövő politikai feladatait is fel kell vizsgálni.

A nemzeti tanács a belső népelet tisztázatlan viszonyaira tekintettel és a jelenlegi elhatározó lépés körül folyó birkózó harcra tekintettel lemondott még egy rövid ideig arról, hogy a múlt elszámolását és leszámolását megejtse. Az elnöknek az a véleménye, hogy a szásznap és az utána lefolytatandó választások a nép belső helyzetének feszültségét tisztázni fogják és ekkor elérkezik annak ideje is, hogy a népen kívül fekvő veszedelmekkel szemben újból védekezzenek.

Nem akarja az elnök sem vitatni, sem ki-sebbiteni azoknak az eszméknek értékét, a melyet a szász nép egyes csoportjai zászlajukra írtak, de megállapítja, hogy a szászoknak nincs ideje arra, hogy csakis ezeknek a vitáknak szerteágazó részleteit tárgyalja.

A szászoknak egyéb munkájuk is van: teljes tudatossággal és népi egységben politikai célkitűzéseiket is meg kell valósítani. Ezután felszólítja az elnök azokat a kisebbségi követeléseket, amelyek még ma is megvalósulatlanok.

A SACHSNTAG FELADATA

A nemzeti tanács határozatának megfelelően a Sachsntagnak az a programja, hogy megállapítsa a szászok politikai követeléseit az állammal szemben és irányelveket adjon saját belső népi életének alapelveit illetően.

Ez a mai nap, — mondja dr. Schnell, — ahhoz a találkozóhoz hasonló, amelyet 520 évvel ezelőtt tartott a szász nép, amikor a szétszórakított egységet újból összekovácsolták.

A szászok ma nincsenek egységben és ez a mai találkozó arra való, hogy újból egységbe tömörítse a szász népet.

Ugyanugy kell cselekednünk, — mondja az elnök tovább, — ahogyan 300 évvel ezelőtt atyáink cselekedtek, de mégis azzal a különbséggel, hogy

a mai találkozó azoknak az eseményeknek hatása alatt, amelyek néhány hónappal ezelőtt az anyaországban, Németországban történtek, történelmi hátteret is kapott.

Az a meggyőződésünk, hogy a mi sorsunk örökkön és örökké összekötött anyaországunk sorsával és éppen ezért mi is azt követeljük, hogy a közös az egyen java fölé emellessék.

És ha ezenfelül joggal azt is követeljük, hogy az egyéni és közélet makulátlanul tiszta legyen, úgy nem követelünk egyebet, mint amit 300 évvel ezelőtt apaink követeltek. Ebben a mai korban, amelyben a hihetetlenül felnövelt individualizmust végre az öt megillető kordák közé szorítják, magunknak is önként és szívesen be kell olvadnunk az egészbe és az összességbe, hogy kötelességeinket teljesíthessük. Ezt a kiáltványt intézzük ma a szászokhoz.

Az elnöki megnyitó után a Sachsntag mindenekelőtt üdvözlő táviratot intéz a királynak, amelyben a szász nép további támogatását kéri.

Az üdvözlő távirat megszövegezése után az elnök közli, hogy a tárgysorozathoz minden szónok csak egyszer szólhat hozzá és legfeljebb öt percig beszélhet. A Sachsntagnak — mondotta, — az a feladata, hogy a szász nép részére új programot állapítson meg és éppen ezért kéri a szónokokat, hogy minden személyi és személyes jellegű kitéréstől tartózkodjanak.

Az elnöki figyelmeztetés után M. Zerbes, az új szász program hivatalos előadója lép az emelvényre és közli, hogy

a programtervezet a szász nép három politikai frakciójának egyezményes megállapodása alapján jött létre.

Ehhez a hivatalos programhoz hozzájárult a néptanács, a nemzetiszocialista Önségély és a Klingsor-kör.

A program bevezető pontjai alapelként kihangsúlyozzák a szász népnek a német anyaállammal való összekötöttségét és elkötelezi magát az államokon túli népközösség elve mellett.

Az erdélyi Führer a szószeiken

Az előadó bevezető szavai után az elnök megnyitja az általános vitát, amelynek első szónoka a nemzetiszocialista Önségélynek országos vezére, Fritz Fabritius volt.

Mikor a szónoki emelvényre lép, a nemzetiszocialista ifjuság hihetetlen lelkesedéssel köszönti. A szónok körülbelül ezeket mondja:

— A német nép és az egész emberiség súlyos megrázkódtatások napjait éli. Nem is olyan régen a nyugati kultúra teljes összeomlásáról beszéltek. A zsidó bolsevista világpestis kelet felől fenyegetett és azzal ijesztette Európa árja népeit, hogy kulturájukat eltemeti és megsemmisíti. Mint annyiszor a történelem során, most is a német nép volt az, amely bele mert nyulni a népek sorsába és meghozta a mentő fordulatot. Mi tudatosan beleállunk ennek a fordulatnak közepébe. Minden bennünket szétválasztó erőit félre kell dobnunk és az élő német népközösségnek nemcsak ebben az államban, hanem mindenütt, ahol németül beszélnek az emberek, el kellene kell állni a destruktív Ennek és osztályharcnak. Ennek a Sachsntagnak éppen a mindenkit egybefogó nagy német népközösség életrehozottságának okából az utolsónak kell lenni. Véget kell vetnünk a dolgoknak és ezzel a német nappal meg kell teremtenünk a német népközösség születése napját.

Mindazok a követelések, amelyet néptársaim itt előhozhatnak, azt a célt szolgálják,

Jickeli, az alvezér így beszélt

Fabritius után a nemzetiszocialista párt másik vezére, dr. Otto Fritz Jickeli szólott. Elmondja, hogy a nemzetiszocialista párt a programjavaslatot részletes tárgyalás alapjára elfogadta, mert a tervezet a nemzetiszocialista Önségély alapelvein alapszik és sikerült benne azt az alapelvet tényezővé tenni, a mellyel Hitler Adolf Németországban a maga mozgalmát bevezette. A nemzetiszocialisták egyrészt az azt a kétséget, hogy a tervezet nem jó, mert az egyéniség abszolút alárendelt voltát a tervezet nem mondja ki kategórikusan, hanem csak önkéntes teljesítményként hangsúlyozza, a szónok azzal szereli le, hogy szerinte és szerintük ez a tervezet csak előkészítője a nagy romániai szász népi programnak.

A DELEGATUSOK

Utána Meyer Rudolf (Nagyszeben) a munkásság nyilatkozatát hozza. A munkásság a német népközösség mellett nyilatkozik meg.

Majd Klötz Hermann lelkész a falusi lakosság nevében elfogadja a tervezetet a részletes vita alapjára, de kihangsúlyozza, hogy a tervezet nem hangsúlyozza eléggé ki a város és a falu egyenjoguságát. Szerinte ez Bukarest befolyása és a francia rendszer hatása.

EGY SZÓNOKOT LERANGATNAK

Utána a romániai nemzetiszocialista párt országos mozgalmi vezetője, dr. Gust Waldemar beszél. Azt követeli, hogy a program négy fejezete egységes egészet és mint ilyen, teljes népprogramot adjon. Majd egy kiegészítő, Folberth szász népi nyelven szól, azután még egy kiegészítő beszél, majd egy brassói építész szónokolt. Egy Brózer nevezetű, helyesli Klötz lelkész szavait, átengedi a helyet Szekernyész Bélának. A szónokot zaj fogadja. Alig mond el néhány szót, az elnök megvonja tőle a szót és mikor ennek ellenére sem akarja a szószeiket elhagyni, lerángatják az emelvényről.

Utána Gustáv Graef dr. lelkész beszél, aki nem helyesli a nemzetiszocialista álláspontot, amely szerint ez a Sachsntag az utolsó szász népi gyűlés legyen és azt reméli, hogy ebben a formában a szász nép még találkozni fog egymással.

A lelkész után egy istenfélő paraszti ember Johann Klep lép a szószeikre és azt kéri a néptársaitól, hogy öröködjék, imádkozza

Alapelve ezeknek a pontoknak az a kijelentés, hogy a népek tagjainak joguk van az állam határain túl is nemzetkulturális területeken az anyaállammal összefüggődni.

A program további részében annak a reménynek ad kifejezést, hogy 15 esztendő után most már a román állam a gyulafelhővári ígéreteinek eleget tesz, mint ahogy egyéb ott tett ígéreteit, az agrárreformot és egyéb határozatait maradék nélkül megvalósította.

Az előadó szerint a programra már csak azért is szükség van, mert ezt a programot az 1919-es Sachsntag megígérte.

hogy a települési területeken élő németiségnek alapelveket adjanak, amelyek alkalmazsak arra, hogy vallási és osztálykülömbözéseken túl népközösségeket teremtsenek, amely összefogja a szellemi és kétkézi munkát, a svábot és a szászt, a besszarábiait és a bukovinait.

Erősen a meggyőződésünk, hogy ez a népközösség nemzetiszocialista lesz, vagy — egyáltalában nem lesz. A meglévő berendezkedettségeinknek ebbe a népközösségbe alkalmazkodniuk kell és alá is kell vetniük magukat. Csak így tudunk ebben a hazában egyetlen hatalmi erőt kitermelni és csak így jutunk el 80 millió lelket számláló anyaországgunkkal szellemi közösségbe, amely majd megengedi nekünk, hogy szellemi, gazdasági és politikai erői a mi hazánkban is rendelkezésre álljanak. Hitler Adolf szelleme ebben az esetben nemcsak a mi népi szellemünknek megerősödésére, hanem Európa valamennyi árja-keresztény népeinek összefüggésére szolgál. Népeinknek éppen ezért a hitlerizmus két alapvetését kell idéznem és követelnem.

„Közjő a magánjod felett” és „Mindenkinek a magáét követeljük!” Az a követelésünk, hogy a liberális-demokratikus berendezkedettségeket, amelyek a néptömegeknek csak hizelegnek, eltakarítsuk az utból és megteremtjük a felelősségteljes vezérség lehetőségeit. E világnézetünk megvalósulásáért az utolsó győzelemig küzdeni fogunk. Isten minket úgy segítse!

nak és ne gyűlölködjének. A szószeiken a néptér és a hazáért imádkozni kezd. Nem tudja imáját végig mondani. Goromba kiáltások és ordítások elhallgattatják.

A rend percekre felborul. Csak akkor csendedik el ismét a tömeg, amikor az előadó Zerbes lép a szószeikre és közli, hogy a vezetésével megbeszélést folytatott és az elfogadta dr. Waldemar Gust javaslatát és így áttérhet a Sachsntag a népi program részletes megvitatására.

MEGKEZDŐDIK A RÉSZLETES VITA

Simán a részletes vita sem tud megindulni. Samuel Schöppner azt követeli, hogy a népi programot népi palomárnak nevezzék. A javaslatát elutasítják. Nem utasítják el azonban Hans Wagnernek javaslatát, aki azt kifogásolja, hogy a program 3. paragrafusában ez a kifejezés áll: „jogok és kötelességek”. Azt kívánja, hogy fordítsák meg a két szót, így legyen a végleges szöveg: „kötelességek és jogok”. A Sachsntag a jellemző módosító indítványt elfogadja.

A NAGY ÖSSZETÜZÉS

A program hatodik pontjánál azután megkezdődik a nagy mérközés.

A hangulat izzó és itt az ideje, hogy a két párt: a polgári realpolitika és a nemzetiszocialista iportáru összemerje erejét.

A tervezet előadója felolvassa a fiatalok headványát, amelyben az erkölcsi munkakényszer kötelezettséget követel és éppen ezért a tervezet hatodik pontjának megváltoztatását szorgalmazza. Az előadó Zerbes kijelenti, hogy részben maga is helyet ad az idevágó követelések egyrészének.

A kérdéshez hozzászól Staedel Vilmos lelkész, a nemzetiszocialista ifjusági szervezet vezére, Nehézményezi, hogy az előadó az erkölcsi munkakényszer kötelezettségének követeléseit nem akarja abban a formában felvenni, mint ahogyan az ifjuság követeli. Az ifjuság megköveteli, — mondja, — hogy a programm respektálja az ifjuság eddigi önállóságát és függetlenségét. Az ifjuság — szól most már emelkedett hangon, — az iskola alapján akarja a nevelési munkákat végezni és ezt csak akkor teheti meg, ha az itt elfogadott alapelvek a fiatalok összességére vonatkoznak. Az ifjusági szervezet éppen a

munkakényszer formájában akar a különböző ifjusági alakulatokra hatni és azoknak mohos levegőjébe új életet vinni. Örvendjünk annak, — mondja a szónok, hogy a mai ifjuság maga jelentkezik és a nép érdekében dolgozni akar. Az erkölcsi munkakényszer bevezetése már csak azért is indokolt, mert nagy a szükség és nagy inségben élnek a közületek. Bevallja, hogy a szász népet nem a munkatáborok mentik meg, de vallja, hogy ez is egyik útja annak, hogy a szász nép új életre ébredhessen. Ennek a rendelkezésnek nem lenne amúgy sem végrehajtó ereje,

de mégis erkölcsi munkakényszer akarunk, mert a szász embert lelkiismerete a népéhez vonzódo szeretete kötelezn. Arra való a munkatábor, hogy annak árkaiban eltűnjék a város és falu közötti különbség. Izléstelen és igaztalan az az ellenér, hogy a munkakényszer a családi életet befolyásolja. Miért nem beszélünk arról, hogy a korcsma befolyásolja a családi életet?

Dr. Bonfert Alfréd a munkakényszer ifjusági szövetségének vezetője, ugyancsak erőlyes szavakkal szólal fel emellett, hogy a Sachsntag mondja ki a munkakényszer erkölcsi kötelezettségét.

Wonerth Gustav lelkész szavazást követel, de mielőtt az elnök azt elrendelhetné, még Müller püspöki vikárius kér szót és ugyancsak a munkakényszer mellett mond egy néhány szót. Arra kéri a nemzetgyűlést, hogy legyen bizalommal az ifjuság iránt és jóindulatu gesztussal szavazza meg kérését. Azt követeli, hogy teljes egészében fogadja el a Sachsntag az ifjuság javaslatát, de tegye hozzá, hogy a munkakényszer csak akkor lép érvénybe, ha az ujonnan megválasztott néptanács annak szabályzatát és feltételeit kidolgozza.

Klötz Hermann lelkész: Elismerem, hogy a vikárius urat szép gondolatok vezérlik, de...

A szavai elvesznek a zajban. Az ifjuság nem akarja a „de”-t hallani. Kiáltozik, ordít, szitkozódik. Az elnök rázza a csengőt és nyugalmat parancsol.

Klötz: (a zaj elülté után) ... de nem tűrhetjük el, hogy a fiatalság nekünk parancsoljon.

A gyermekeknek a szülők parancsolnak és éppen ezért a munkakényszer kérdése a szülők diszkrécionális joga. Nem lehet eltérni, hogy az ifjuság akarátát érvényesítse.

Erre a láma elementáris erővel kitör. Az ifjuság nem hagyja magát.

Az ordításban és zajban az elnök enunciólja, hogy a tanácskozást öt percre felfüggeszti, mert — elromlott a hangosan beszélő. (A hangosan beszélők azok birták.)

Szünet után továbbra is Klötz lelkész beszél és azt követeli, hogy a hivatalos javaslatot fogadják el.

HANS OTTO ROTH BESZÉL

A legkritikusabb pillanatban emelkedik szólásra Hans Otto Roth.

Ha fel nem szólal és nem üt meg helyes hangot, menthetetlenül szétrobban a Sachsntag.

Körülbelül ezeket mondja:

— A Sachsntagnak az a kötelessége, hogy az ország esendjét és rendjét biztosítsa. Aki a mai javaslatoknak mélyebb értelmét nem ismeri, meg azt hiheti, hogy a nemzetgyűlés az ifjuság követeléseit elutasítja. Erről nincs szó. A szász nép jönje szempontjából nem különböz, miképpen folyik le ez a nap. Nem szabad megtörténni annak, hogy az egység kialakítása helyett egymás ellen rohanjunk. Éppen ezért le kell szegezni, hogy a munkakényszer erkölcsi kötelezettségének gondolata általában itt meleg fogadtatásra talál. Ha bizom népem jövőjében, akkor azért bizom benne, mert meg vagyok győződve, hogy a fiatalság a népközösség egységét támogatni kívánja. Mi — mondja emelkedett hangon — a mi fiatalságunkat a mai nappal harcstársunkként soraink közé akarjuk emelni.

Eppen ezért azt javasolom, hogy az eredeti tervezeti pont utolsó mondataként vegyük fel az erkölcsi munkakényszer paragrafusát is, de azzal a kikötéssel, hogy az 1915-ben és azóta születettek csak abban az esetben vehetők fel a népközösségbe, ha előbb eleget tettek a munkakényszernek, a melynek feltételeit azonban majd a választandó néptanács szabályozza.

Nagyszerű sakkhúzás volt a Hans Otto Roth kiegészítő javaslata.

Megadta az „erkölcsi munkakényszer” kötelezettségét, de beszorította a néptanács hatáskörébe annak megállapítását, hogy milyen legyen a munkakényszer és mi legyen annak erkölcsi kötelező ereje.

(Folytatás a hetedik oldalon)

Szovátán dől el a kormány sorsa

Vajda Sándor kiküldöttei Maniunál — Maniu szimbolikus nyilatkozata
Csütörtökre, Maniu és Vajda találkozása előtt, összehívták a kormánypárt végrehajtóbizottságát

A liberális-kormány megalkotta új kormányprogramját

A küllöldi hitelezők visszautasították a kormány új ajánlatát is

Bukarest, október 3.

Azok a hullámok, amelyek néhány héten át oly szenvedélyes tarajzással dultak fel a nemzetiparasztpárt belső békéjén, kezdenek elnyugodni. Vagy ahogyan az ellenzék szögezi le, mégpedig nem kis gunnyal, az ellentétek jóval erőlenebbek voltak, mint a hatalom szeretete.

Ismeretes, hogy a kormánnyal szemben kétirányú ellentállás mutatkozott meg. Először Maniu Gyula és az erdélyiek „lázzadtak” fel, azután Mihalache tartotta meg ismeretes campulungi szónoklatát, pálcát törve a kormány politikája felett, illetve új kormányzati programot állítván fel.

A Mihalache-féle ellentét a Vajda és Mihalache között lefolyt megbeszélések során már teljesen kiküszöbölődött. Így a Maniu-probléma elszigetelten maradt. Azonban ez a kérdés még magában állva is súlyos, mert hiszen a kormánypárt egységét veszélyezteti.

MIHALACHE ÉS POPOVICI KÖZVETITENEK

Ebben a helyzetben a Vajda és Maniu közötti közvetítés feladatát Mihalache és Popovici igazságügyminiszter vállalták magukra. Ismeretes, hogy ennek a két politikusnak már volt egy ízben hasonló szerepük. Az év elején, amikor Maniu lemondott a kormánypárt elnöki tiszt-

ségéről, Mihalache és Popovici felkeresték Maniut Szovátán, hogy álláspontjának megváltoztatására bírják. Missziójuk akkoriban eredménytelennek mutatkozott. Maniu azt az álláspontot foglalta el, hogy a nemzetiparasztpárt egységét és tekintélyét veszélyeztetné az, ha ő maradna a párt elnöke. Tehát nem adja fel lemondási szándékát, ezzel szemben a pártnak „hü katonája marad” és mindenkit arra szólít fel, hogy Vajdát támogassák.

Mihalache és Popovici így most már másodszor teszik meg Szovátára az utat

Arravonatkozólag, hogy milyen eredménnyel járnak majd, nem lehet jóslásokba bocsátkozni. Valószínű, hogy Maniu — legalább belsőleg — nem tulnag rokonszenvvel fogadja a küldöncöket. Mihalachét azért nem, mert Maniu barátainak, Boilă Zahariának, Lazăr Ilienek és Leucutia Aurélnak a pártból való kizárása mellett szavazott és így nem mutatkozott szolidárisnak Maniunak, aki pedig akkor, amikor Mihalachenak támadt konfliktusa az udvar embereivel, Marinescu bukaresti rendőrfőkapitánnyal és Dumitrescu csendőrtábornokkal, szolidárisnak bizonyult és a kormányfői tisztséget is letette.

De nem fogadhatja sok jóérzéssel Maniu Popovici igazságügyminisztert sem.

Ugyanis Popovici mindig Maniu szorosabban környezetéhez tartozott, akire a badacsonyi remete sok joggal számíthatott, mint bajtársra. Popovici azonban a leg-távolabbról sem igazolta be a számításokat. Ismeretes, hogy a Boilă Zaharia affér kirobbanásának idejében Popovici külföldön tartózkodott. Így nem volt része Boilă Zahariának és társainak kizárásában sem.

Amikor visszatért, helyben hagyta a kizárást, csatlakozván a pártirodának, amelynek tagja, fegyelmi titkárságához.

Azonosította magát Popovici Vajda Sándorral is, teljes mértékben helyeselve a miniszterelnök egyetemes politikáját.

A kiküldöttek személye tehát nem ígért sok jót. De a harc már annyira ellaposodott, Maniu és csoportja annyi erőtlenséget, habozást, önmegtartóztatást mutatott, hogy valószínűnek kell tekinteni,

nagy küzdelmekre, nagy elhatározásokra már nem kerül sor.

A román sajtó véleménye az, hogy a kormány sorsa Szovátán dől el. Lehet, de inkább csak oly értelemben, hogy Vajda és kabinetje hatalmon maradnak.

Popovici vasárnap délelőtt már meg is érkezett Szovátára. Mihalache a vasárnapot Máramaroszigeten töltötte, onnan autótól utazott el. Hogy valóban Szovátára fel-e, arról a jelentések ellentmondóak.

Mihalache két nagy beszéde Máramaroszigeten

Szombaton este Máramaroszigetre érkeztek Voicu Nițescu földművelésügyi miniszter, Mihalache, Petre Joan, a CAPS (állami erdőpénztár) vezérigazgatója, valamint több magasrangú minisztériumi szakember, képviselők és újságírók, valamint a CAPS igazgatóságának összes tagjai. A társaság vasárnap továbbutazott Felsővisóra, ahol felavatták a Faina-telepen a CAPS által épített Visó-makerlői iparvasutat, amelynek 30 kilométer a hosszúsága és faipari szempontokon kívül stratégiai jelentőséggel is bír, mert a lengyel határ a hegyeken keresztül a vonal mentén közelíthető meg legrövidebben.

Általános megfigyelés volt az, hogy Mihalachera a környezet valósággal felügyel, nehogy megdöglött politikai nyilatkozatot tegyen. Az a tény, hogy Mihalache Voicu Nițescu társaságában érkezett és hogy a kormányt — gazdasági tevékenység címen — dícsérte, igazolták Vajda és Mihalache kibékülését.

Az ünnepségen egyébként Mihalache két nagy beszédet is mondott, amelyekben hangsúlyozta, hogy

a parazitákat teljesen ki kell rekeszteni a gazdasági életből, mégpedig fajra és nemzetiségre való tekintet nélkül, mert ez az igazi értelme az oly sokat hangoztatott ipari racionalizálásnak.

Ami Máramaros oly sanyaru gazdasági helyzetét illeti, ezen szövegek teremtésével kell segíteni és

a kijárások eddig divatos rendszerének véget kell vetni.

Azokat a szövetségeket, amelyek eddig dolgoztak Máramarosban, fel kell szüntetni, mert nem feleltek meg céljuknak és parazitajellegűek voltak. Az újonnan alakuló kooperatívokat állami támogatásban kell részesíteni, hogy könnyen boldogulhassanak és végetvehessenek annak a rablógazdálkodásnak, amely eddig az erdőkihasználást jellemezte. Máramaros illetékes gazdasági megszervezése, mondotta Mihalache, mintául szolgálhat majd az

egész ország számára.

Mihalache Felsővisóról autópálya azonnal továbbutazott, mégpedig állítólag Bukovinába, tehát nem Szovátára. Politikai nyilatkozatra a kormánypárt alelnöke nem volt hajlandó.

Voicu Nițescu Felsővisóról visszatért Máramaroszigetre, miután előzőleg autón bejárta szinte az egész megyét. Valószínű, hogy Voicu Nițescu Máramarosban a kormánypárt helyi válságával kapcsolatban sakkhúzásokat készített elő. A helyi tagozat elnöke ugyanis Lazăr Ilie volt, aki Maniu híve. Miután Lazăr a megyében nagyon népszerű, a személyével kapcsolatos nehézségeket úgy akarják legyűrni, hogy a helyi tagozat élére valami „fajsulyos” embert raknak. A jelölt Gusti közoktatásügyi miniszter, de beszélnek Juliú Moldoveanuról is.

FŐ AZ ÓVATOSSÁG! — MONDJA MANIU

Hétfőn délelőtt Maniu és Popovici igazságügyminiszter közös iszapfürdőt vettek Szovátán a Fekete-tóban, majd délben együtt ebédeltek Maniu politikai barátainak jelenlétében.

Maniu barátai közül jelenleg a követ-

A liberális-párt új kormányprogramja

A Duca vezetése alatt álló oliberális-párt állandó választmánya vasárnap tartotta meg ülését, amelynek — minthogy az új kormányprogram megszavazása is sorra került — pártalkotmányos jellege volt. A 20 pontból álló új program főbb ígéretei a következők:

Összintén alkotmányos kormányzás parlamentáris alapon.

Az államtekintély megerősítése.

Mindazok megbüntetésé, akik a múltban visszaéltek a közvagyonnal.

Általános adósságrendezés. Ennél a

pontnál a szónokok különösen hangsúlyozták, hogy az eddigi adósságrendező intézkedéseket s közöttük elsősorban a konverziót nem megszükiteni, hanem éppen kiterjeszteni akarják.

A küllöldi adósságok fizetése, de csak olyan mértékben, amilyenben azt az ország anyagi helyzete megengedi.

A kormánypolitika előterébe a mezőgazdaság kérdése állítandó. Tehát a liberálisok, a bankpolitika vezetői, felbágyanak évtizedes gazdasági irányzatukkal.

A hadsereg megerősítése.

Szociális intézkedések a munkásság javára.

Az új program egyébként nagyon szépen fest. Kár, hogy eddig még nem volt olyan pártprogram, amely csúnyán festene.

A KÜLLÖLDI ADÓSSÁGOK ÜGYE

Megírtuk, hogy a kormány új ajánlatot tett a küllöldi hitelezőknek. Az ajánlat lényege az volt, hogy a kincstár 20 százalékos készpénzben fizet a követelések további 80 százalékaról pedig kincstári bont ad.

Hírek szerint a hitelezők ezt az ajánlatot is visszautasították.

GOGA IS JELENTKEZIK

Goga pártja megtartotta vasárnap Besztercén behirdetett nagy népgyűlést, amely a Goga-párt kormányelleni nagy harcának a nyitánya volt. A népgyűlés valóban jól sikerült, amennyiben a sport-aréneban, a szabadég alatt a környék parasztságából mintegy 5 ezer ember gyűlt össze és ünnepelte zajosan Gogát.

A népgyűlés vezérszónoka természetesen Goga volt. A kormányt támadta erősen és nem tett különbséget Maniu és Vajda között. Szerinte a jelenlegi helyzetért Maniu elsősorban felelős a mostani visszavonulása nem menti őt, hanem még súlyosbítja bűnét.

Beszámolt Goga küllöldi utjáról is, amelynek során — mint ismeretes — meglátogatta Hitlert és Mussolinit is. Emiatt aztán sokan azt hiszik róla, hogy fasiszta lett. Kijelenti, hogy ő nem törődik ezekkel. Annyi bizonyos, hogy úgy hitlenek, mint Mussolininek a tevékenykedése a román nemzeti ideál kiteljesítése valamint a román állam autoritására való törekvés szempontjából nagyon meggon-dolkoztató. Ő csak ezeket a szempontokat nézi s nem törődik azzal, hogy mit mondanak róla politikai ellenségei.

A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban kijelentette Goga, hogy ő nem ismer különbséget állampolgár és állampolgár között, a román nemzeti szempontokat azonban a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban sem mellőzheti. Végül a nemzeti-parasztpárt terhére rótta a Skoda botrányt is, aztán kijelentette, hogy 2—3 héten belül Balázsfalván tart népgyűlést a ezen a népgyűlésen

nyíltan megízenni a hadat a kormánynak.

A balázsfalvai gyűlés előtt azonban 14-én Szászrégenben lesz még egy gyűlés, amelyen a tagozati vezetők tárgyalják meg a legközelebbi teendőket.

A KORMÁNYPÁRT VÉGREHAJTÓBIZOTTSÁGAT

október 5-re, csütörtökre összehívták. A bizottság ülése általános vélemény szerint tisztázni fogja a kormánypárt belső helyzetét.

MANIU ÉS VAJDA TALÁLKOZÁSA

A Curentul arról ad hírt, hogy Pop Csicsó István, a képviselőház elnöke igen sikeresnek ígérkező közvetítő munkát kezdeményezett Maniu és Vajda Sándor között. E közvetítés egyik eredménye az lenne, hogy

a két nagy ellenfél a közel napokban találkozik és személyes tárgyalások során igyekszik majd az ellentéteket tisztázni.

Ujabb jelentések a Curentul híradását megerősítik.

GUSTI MINISZTER — MÁRAMAROSI KÉPVISELŐ

Ujabb jelentések megerősítik azt az értesülésünket, hogy a kormány a máramarosi tagozat elnökét, a pártból kizárt Ilie Lazárt egy „nagyfejű” utján igyekezik befolyásában gyöngíteni. A kormány Lazárt, mint kizártat nem ismeri el tagozati elnöknek többé és a máramarosi kerület irányításával, elnöki minőségben, Gusti minisztert bízza meg.

A Bürger-sörgyár, Târgu-Mureș, a t. mezőgazdák és terménykereskedők tudomására hozza, hogy úgy csöves, mint szemes tengeri szárítását vagontelekben korlátozott mennyiségben vállalja.

Ugyancsak vállalja tengerinek csírátlaitással egybekötött őrlését, korlátozott mennyiségben.

Értekezhetni a Bürger-sörgyár r. t. irodájában, Târgu-Mureșen.

Genfben szünet volt, de a külpolitikai tevékenység annál erősebben folyt

Francia-angol melegedés a láthatáron. Ujra aktuális lett Ausztria ügye

Páris, október 3.

A genfi tanácskozás vasárnap szünetelt, a világpolitika azonban e szünet alatt sem pihent.

A kisantant miniszterek lázasan tanácskoztak, hogy választ adjanak hétfőn a dunai népek együttműködésére vonatkozó olasz javaslat kérdésében. Kánya magyar külügyminiszter hazautazott és kihallgatáson jelent meg Gömbös miniszterelnök-nél ugyancsak az olasz javaslat ügyében. Az „R 101” áldozatainak tiszteletére emelt alonni emlékmű leplezése alkalmából Beauvaisban nagy ünnepség volt, amelyen megjelent Daladier is és résztvett az ünnepségeken MacDonald angol miniszterelnök is. Az első jelentés úgy mondja, hogy MacDonald a reggeli után repülőgépen visszatért Angliába s így nem került sor arra a találkozásra az angol miniszterelnök és Daladier között, a melytől a franciák olyan sokat vártak. Egy későbbi távirati jelentés azonban azt adja hírül, hogy ez a találkozás mégis megtörtént, mert MacDonald vonaton indult hazafelé s így összefött Daladiérral, aki ugyancsak azon a vonaton utazott.

DALADIER BESZÉDE
BEAUVAISBAN...

Daladier az „R 101” áldozatainak emlékére tartott ünnepélyen nagyon megindult beszédet mondott — Anglia felé. Kijelentette, hogy Franciaország részt kér a gyászból, mert nem tud érzéketlenül szembenállni semmiféle emberi szenvedéssel. Ez a gyásznap azonban egyebet is jelent Franciaországnak. Főlegesen tartja külön kiemelni, hogy

Anglia és Franciaország mennyi szenvedést osztottak meg egymással, mennyi közös gyászuk és könnyük volt, de egyszersmind mennyi közös reménység is összefűzi ezt a két nemzetet.

Az alonni emlékoszlop újabb tanulságossága annak, hogy az igazi bátorság nyugodt és békés anélkül, hogy bárkit támadna, aki meg akarja őrizni a bátorság békés jellegét a szabadság eszméjéhez és az emberi méltóságba vetett hit alapján.

MacDonald már nem volt ilyen lelkes és lelkes. Keveset beszélt. Kijelentette, hogy a két nemzet gyorsan való közösségének meg kell maradnia a béke szolgálatában is.

KÖZELEDIK A KÉT ÁLLAS-
PONT

Amint fentebb már jeleztük, a Beauvais-ból való visszatérés során létrejött a várospárt találkozó Daladier és MacDonald között.

A két politikus ugyanazon a vonaton utazott és Daladier kereste föl MacDonaldot. A beszélgetés hosszú ideig tartott s eredményéről a Times számol be röviden.

Azt írja a Times, hogy MacDonald és Daladier tanácskozása a vonaton hasznos és eredményes volt, mert bár végleges megegyezés nem történt, mégis jelentős közeledés érezhető a két szembenálló álláspont között. Ennek a beszélgetésnek a hatása föltétlenül érződni fog Genfben s

nem lehetetlen, hogy a Genfben elérendő eredmények gyökere ez a vonaton való beszélgetés lesz.

LONDONBAN AZ OSZTRÁK-
ÜGYET VIZSGÁLGATTÁK

Néhány londoni lap jelentése szerint az osztrák-ügy hirtelen újra nagyon aktuális lett annak a francia jegyzéknek a nyomán, amit a francia külügyminisztérium a napokban juttatott Londonba.

Franciaország azt szeretné, ha Anglia Franciaországgal együtt sürgősen a cselekvés terére lépne Ausztria érdekében. Kifejtji az angol jegyzék, hogy Ausztriában menthetetlennek látszik a helyzet s Dollfuss fasiszta-orvossága csak ideig-óráig használ.

Ha Ausztria nem kap sürgősen kielégítő támogatást, úgy minden valószínűség szerint polgárháború tör ki, ez pedig azt jelenti, hogy a középeurópai helyzet felborul, mert Németország nyomában bepatkodik, amint készen áll a beavatkozásra Csehszlovákia is.

A fejlemények pedig ebben az esetben ki-

számíthatatlanok, mert az osztrák kérdés Magyarországot is közvetlenül érdekli, viszont Magyarország mögött a kisantant áll figyelme és készen.

A francia jegyzék szerint Ausztriának két irányban lehetne hathatós segítséget nyújtani. Az egyik a diplomáciai fellépés Németországgal szemben, erre azonban Franciaország csak akkor vállalkozik újból, ha Anglia is csatlakozik a jegyzékhez. Amennyiben Németország hitlerista törekvéseit vissza lehet szorítani, úgy Ausztria már megmenekült a hátsó ügyeit is rendbehozhatja, ha megkapja azt a kölcsönt, amelyről már annyiszor volt szó. Franciaország a kölcsön összegét 74 millió schillingre tervezi.

A londoni lapok jelentése szerint Sir Simon nincs elragadtatva a francia javaslattól. Anglia nem zárkózik el Ausztria esetleges pénzügyi megsegítése előtt, nem helyesli azonban a Németország ellen irányuló újabb diplomáciai fellépést, amelynek, szerinte, amúgy sem lesz meg a kívánt eredménye, ellenben nagyon kielé-
sítheti a helyzetet.

Bonyolódik a helyzet

Az osztrák ügyben tett francia javaslat természetesen „elintézés” alatt áll és marad is még egy ideig. Anglia ugyanis nem igen ad választ addig, amíg nem látja, hogy Genfben miképpen alakulnak a dolgok a leszerelés kérdésében. A franciák szerint ugyanis Németország csökkövös lesz s éppen ezért van szükség az osztrák-ügyben való fellépésre is.

A legújabb párisi jelelés szerint francia politikai körökben biztosra veszik, hogy Neurath Berlinből olyan ellenjavaslatokkal tér vissza Genfbe, a melyek lehetlenné teszik a további tárgyalásokat.

A Matin azt tartja valószínűnek, hogy ebben az esetben a leszerelési értekezlet október 16-ra összehívott főbizottsági értekezletét elhalasztják és a leszerelésről való tárgyalást a négyhatalmi egyzmény keretei között folytatják tovább. Nem lehetetlen, hogy Németország szándékosan taszítja erre felé a dolgokat.

A baj csak az, hogy ez a lehetőség

Ellenségesen fogadják az o'aszok Duna-tervét

A népszövetségi ülészak másik nagy és izgató kérdése a dunai államok gazdasági összefogásának a kérdése. Jelentettük már, hogy az olasz tervet erre vonatkozólag már kiosztották. Most viszont jelenthetjük, hogy

a tervet Franciaország és a kisantant államok részéről nagyon ellenségesen fogadták.

A francia lapok szerint az o'asz terv nem is annyira a dunai államoknak, mint inkább Olaszországnak válnék a javára, mert Olaszország mindenképpen gondoskodni akar arról, hogy a dunai mezőgazdasági államok gabonafőlöslegének az elhelyezését ellenértékképpen az olasz iparnak bőséges piacot biztosítson a dunai agrárállamokban. Franciaországnak nem érdeke pártolni az olasz tervet, mert annak végrehajtása azt jelentené, hogy a dunai államokat gazdaságilag Olaszország fennhatósága alá helyezné.

A kisantant államok „hangulatáról” a Petit Parisien közöl jelentést. A lap értekezése szerint

a kisantant külügyminiszterek vasárnap meglátogatták az olasz tervet és arra az elhatározásra jutottak, hogy azt nekik vissza kell utasítani.

A visszautasítást a három állam nevében Titulescu román külügyminiszter teszi meg.

Magyarországnak tetszik az olasz terv.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter, amint már jelentettük, vasárnapra hazautazott Budapestre. Vasárnap délelőtti kihallgatáson jelent meg Gömbös miniszterelnök-nél, akivel több mint egy óra hosszat tanácskozott.

Kiszivárgott hírek szerint Kánya kifejtette a miniszter-nél, hogy

Amerikában igen ellenszenves hangulattal találkozok majd. Norman Davis Roosevelt utasítására igen erőteljesen hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok inkább teljesen visszavonulnak, minthogy a leszerelési tárgyalásokat más városba és zárt bizottságban folytassák. A négyhatalmi szerződés keretei ugyanis annyira szűkítik a tárgyalási lehetőséget, hogy Amerika szerint már csak elméleti jelentőségűek lehetnének ezek a tárgyalások.

Norman Davis azt is kijelentette, hogy egy ilyen leszerelési értekezleten még megfigyelői minőségben sem hajlandó résztvenni.

Ide iktathatjuk még az egyik londoni lap jelentését, amely így szól: „Az angol kormány elhatározta, hogy a tengeri hadiflottát a költségvetésben engedélyezett kereteken belül, mert tekintettel kell lennie Amerikára és Japánra. A hadiiparra 90 ezer új munkást állítanak be”.

Közben pedig a leszerelésről vitatkoztak.

az olasz terv Magyarországra s általában az agrárállamokra nagyon kedvező.

Biztosítani fogja az agrártermékek elhelyezését és ipari szempontból is kedvező kapcsolatokat hoznak létre. Most már csak az a kérdés, hogy vajjon a kisantant államok részéről meg lesz-e a szükséges jóakarát a tervet végrehajtására. Gömbösnek erre irányuló kérdéseire Kánya kifejtette, hogy lényegében a strezai határozatok végrehajtásáról volna szó s politikai szempontból mindenképpen hasznos eredménynek lehetne elkönyvelni az olasz tervet végrehajtását, s azonban úgy érzi, hogy akadályok lesznek, mert a kisantant államok nem fogadták a tervet nagy elragadtatással.

Az a gyalázatos pletyka megöl minden szép elgondolást

Különös válopör egy szatmár-
megyei faluban

Szatmár, október 3

Különös ügyben fejezte be a nyomozást a Szatmártól nem messze fekvő Alsófer-necely csendőrsége. A nyomozás vége — ez is mutatja az ügy különösségét — nem letartóztatás, hanem válopör lett.

Uglár József alsófernezelyi napszámos 12 év óta él együtt feleségével. Házassága zavartalan lett volna, ha nem fogja el minduntalan a keserűség felesége gyermektelensége miatt. Az utóbbi időben egyre keserűbb lett a napszámos a gyermektelenség miatt, ugyannyira, hogy az asszony végül is elhatározta Gheorghian Józefina tudósasszony megkérdezését. — Hátha a tudósasszony tehetne valamit.

Gheorghian Józefina segített is. Felbíz-tatta az asszonyt, hogy az ura előtt szinleljen terhességet, s pedig gondoskodik a gyerekről. Ismer véletlenül egy cselédeleányt, Craciun Klárát, akinek törvénytelen gyermeke lesz és nagyon szeretne szabadulni tőle. Így legalább a cselédlány sem kényszerül bűnre és Uglár József is hozzájut egy gyerekhez.

A parasztság szívelement a bábaasszony celszövésébe. Nem volt nehéz dolga a szülés megrendezésénél, mert a férje más faluban dolgozott s így — miután a terhességi időszakot rongypótlékokkal sikerült megjárnia, — az idő elteltével nyugodtan izenhetette az urának azt, hogy a gyerek megszületett. A napszámos boldogan sietett haza a keresztelőre s házasságát most már nem volt többé semmi zavar.

Az ügyesen megrendezett és végrehajtott „ártatlan” csalást azonban elrontották a pletykákra éhes szomszédasszonyok. Craciun Klára állapota ugyanis nem volt titok előttük s ezért rettentően megbotránkoztak, amikor a cselédeleány egyszer csak ismét karcsuan mutatkozott előttük, a gyerekek pedig se hire, se hamva nem volt. Nyomban gyermekgyilkosságra gyanakodtak s addig locsogtak, amíg a csendőrségnek is fülebe jutott a dolog. A nyomozás megindult. Craciun Klára eleinte igyekezett állani a bábaasszonynak tett ígéretét s azt mondotta, hogy a gyermek halva született, a holttestet azonban nem tudta előadni. Végre aztán, mit tehetett volna egyebet, bevallotta, hogy a gyermek él és Uglár József-nél van. A csendőrök meglátogatták a napszámos házat is. Így derült ki a titok, amely rettentően elkeserítette a napszámost. Nyomban folyamatba is tette a válopört. Az eljárás természetesen folyik a bábaasszony ellen is. A legszerencsétlenebb az ügyben — a szegény napszámosasszony, aki nem akart semmi rosszat, csak megtartani az urát.

— Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó béliisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József viz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve

Olaszország buzabevitele

Olaszország augusztusban 41 ezer tonna búzát importált a múlt év hasonló hónapjának 37 ezer tonnás bevitelével szemben. Ugyanakkor tengeriből 23 ezer (63 ezer), zabból pedig 225 (18 ezer) tonna volt a bevitel.

Ha butorait fölünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap.
2. Olthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Chlorodont
a fogakat ragyogó
fehérré tisztítja

Göröngyök Brassó megye gazdasági sirhantjáról

A brassói kereskedelmi és iparkamara ijesztő jelentésének második részlete

A nagyipar és kisipar keservei

Egy év alatt 84 százalékkal csökkent a brassó megyei állatexport

Brassó, október 3.

Brassó gazdasági válságáról szóló legutóbbi cikkünket azzal fejeztük be, hogy Madgearu pénzügyminiszter ur figyelmébe ajánlottuk a bajokat és okozóit. Szomorú bizonyítékokat sorakoztattunk fel arról, hogyan ásta alá az ország legerősebb gazdasági központját a tulhajtott adórendszer és általában a szerencsétlen állami gazdaságpolitika.

Brassó város gazdasági szempontból közel hetvenszázalékos súlydát a lejtőn, mert az ipar és kereskedelem, bármilyen nagyszerű fekvésű helyen is működött geográfiai szempontból, nem bírta elviselni a képtelenül magas állami terheket.

Egyik baj követi a másikat. Ahelyett, hogy a kormány gazdasági politikája alkalmazkodott volna az általános gazdasági leromláshoz, a termelő iparnak és a kereskedelemnek még az egyre fokozódó adóinkvizícióit is el kellett szenvednie az általános válság mellett.

EGYENLŐTLEN ELBÁNÁS AZ IPARI ADÓKIVETÉSEKNÉL

A brassói kereskedelmi és iparkamara elsőévi jelentésének nagyrésze az adószérmék taglalásával foglalkozik. A jelentés teljes egészében azt bizonyítja, hogy a brassói ipar és kereskedelem pusztulását főképpen az adónyűzés okozza.

Múlt cikkünkben nagy vonásokban vázoltuk a kereskedelem sérelmeit. Annak idején a kereskedők egész halom követelést támasztottak, amelyeknek minimális hányadát sem teljesítette a kormány. A kereskedők többek között az adók csökkentését követelték. A pénzügyi kormányzat szemszúrásból módosította az adótörvényeket és a kereskedők sérelmeiből csak azokat a pontokat orvosolta, amelyek nem jelentettek tényleges adócsökkentést, hanem legfeljebb bizonyos eljárásbeli újításokat és látszólagos könnyítéseket hoztak. Ezeknek az „enyhítéseknek” azonban drága ára volt, mert a látszatnyhítések kiegyensúlyozására az összes adóeméket kivétel nélkül valószínűségelemelték.

A kereskedelmi és iparkamara jelentésének az a része, amely az ipar súlyos helyzetét tárja fel, egész külön fejezetekben tárgyalja az ipar adószérméit.

Az elmúlt évben — állapítja meg a hivatalos jelentés — Brassó és Brassó környékén az adónyűzés minden elképzelhető határt túllépett. A vállalatok rájöttek arra, hogy Bukarestben jóval emberibb elbánásban részesülhetnek és ezért

a gyárak egyrésze, tisztán csak az adóprés elől való menekülésükben, Bukarestbe helyezték át központjukat, miközben a gyárak továbbra is Brassóban funkcionáltak.

Ezzel az áthelyezéssel elérték, hogy Bukarestben adóztatták meg őket, megmenekülve a gyarmati kizsákmányolástól.

A kereskedelmi és iparkamara az összes brassói parlamentereket felkérte, tegyenek lépéseket a túlzásba vitt adónyűzés megfékezésére. Ezeknek az intervencióknak azonban csak részleges eredményük mutatkozott.

A helyzet ma is az, hogy Brassóban a kivett adók jóval felülmúlják az adófizetők teljesítő képességét.

Ennek tulajdonítható, hogy az árverések megszaporodtak és a kényszeregyezségek nagyrésznél a tönkrement vállalkozók az elviselhetetlen adóterhekkkel indokolják üzemiük bezárását.

A kormányzat is belátta, hogy a viszonyok súlyosabbá váltak, ezért 25 százalékkal csökkentette az állami költségve-

tést. Természetes lett volna, ha a kormány legalább ennek a duplájával csökkentette volna a polgároknak háruló közterheket is, mert hiszen ezeknek a bevételei legalább duplájával csökkentek.

Ehelyett azonban az történt, hogy az adókat nyakra-főre emelték, új adókat vetettek ki.

AZ IPAR RÉGI KÖVETELÉSEI, AMELYEKET MEG MA SEM TELJESÍTETTEK

A brassói ipar és kereskedelmi kamara már évek óta harcol a képtelen adóterror ellen. Számtalan memorandumot küldtek a kormánynak, a követeléseknek azonban legesekélyebb hányadát sem teljesítették. Ezekben a memorandumokban követelik a következőket:

Az adókat állapítsák meg az adófizető tényleges jövedelmei arányában. Tekintve hogy ezek csökkentek, az adókat is szál-

lítsák le. Ott, ahol jövedelem-emelkedést tapasztalnak, ennek megfelelően emeljék az adókat. A kamara véleménye szerint általános csődöt jelent az adóemelés és amíg a kérdést nem rendezik az általános követelményeknek megfelelően, Romániában a viszonyok meg nem változhatnak.

Az iparosok és gyárosok követelik, hogy a házbéreknek törvényesen harminc perccel történő leszállítására való tekintettel, a házbérré kivett 15 percentes minimáladót is ugyanolyan mértékben csökkentsék. A kamara tagjai nevében követelik, hogy kényszeregyezségeknek, vagy csödeseteknek csak azt az összeget tekintsek megélhetési bázisnak, amelyet a hitelezők is elismernek s ne pedig azon az alapon vessék ki ilyen esetekben az adót, mint ahogy azt a csődbejutott vagy kényszeregyezséges vállalat normális működésénél tették.

Tekintve, hogy a felebbezéseket néha évekig is eltolják, a kamara követeli, hogy

mindaddig, amíg az adófelebbezés ügyében végleges döntés nincs, az elmulasztott adó alapján adóztassák meg az adófizetőt.

A felebbezésekhez pedig csak annyi fellet idézzenek be, amennyi lehetővé teszi, hogy a felebbezéseket normális körülmények között és az adófizetők közmelegedésére letárgyalják. Az adókivetéseknél vegyék tekintetbe az Erdélyben érvényben levő régi törvény intézkedései alapján vezetett könyveket s ne pedig különböző s a realitásoknak ellentmondó kritériumok alapján állapítsák meg az adókat.

A kamarai jelentés megállapítja, hogy ezekből az egzisztenciális követelésekből csak néhányat elégitettek ki. A kamara intervenciójára Brassóba jött a pénzügyminiszterium egyik megbízottja, amely valamennyire leintette a tulbuzgó adóinkvizitorokat, a rendszer azonban, a rendkívül szigorú adótörvények miatt, semmit sem változott.

A kisipar kérdése

hetők voltak. Ekkor azonban elkezdődött a gabonaárak lemorzsolódása, amely általános katasztrófát jelentett a mezőgazdaságra nézve.

A válságos időkben különösen Brassó megye az állatkivitelre kezdett átszervezkedni. A brassói mezőgazdasági kamara hatalmas beruházással modern fajnemű telepeket létesített azzal az elgondolással, hogy a letörőfélben lévő mezőgazdasági kivitelt állatexporttal helyettesítse.

Az eredmény azonban a lehető legkatasztrófiásabb volt. A kereskedelmi és iparkamara jelentése országokként kimutatja azt a drámai zuhanást, amelyet egy év leforgása alatt kellett elszenvednie a brassói állatkivitelnek. A hivatalos számadatok mindennél elokvensebbül beszélnek:

Míg 1931-ben Ausztriába 4414 darab

Ehhez még az árvizkár

Mondanunk sem kell, hogy az idei év jelentése még ennél is sivárabb. A mezőgazdaság különösen Brassó megyében teljesen megrokkant, mert a rossz időjárási viszonyok következtében beállott termésleromlás mellett Brassó megye árvizokozta mezőgazdasági kára közel 15 millió lejrt tesz ki.

Az állatkivitel pedig még lejjebb romlott, mert a felvívó piacokból még többet elcsesztünk, másrészt pedig a néhány hónappal ezelőtti hirtelen fellépett lépésnek borzalmas pusztításokat végzett a megye jószágállományában. Hogy milyen mértékben súlydítottunk alá, azt majd csak az év végén összeállítandó kimutatások fogják a maga teljes valóságában feltárni.

És ha már volt valami kis export, az érdekeltek nem sok hasznát látják annak, mert az európaszerinti érvényben lévő áttutalási megszorítások miatt képtelenség követeléseikhez hozzájutni.

A többi termelési ágakban az export egyrészt a felvívó piacok elidegenedése, másrészt pedig a rendkívül magas szállítási tarifa folytán csökkent a mélypontig Erre vonatkozólag a kamarai jelentés egész oldalakat szentel, kimutatva, hogy gazdasági válságnak egyik legfőbb előidézője a másik állami lépés: a túlzásos szállítási tarifa. Adatszerűen kimutatja a jelentés, hogy

Brassóval és a környékkel a legnagyobb igazságtalanságok történtek, amelyek népszerszerűen sújtják a brassói ipart és mezőgazdaságot

Tulbuzban is követelték már a vasúti tarifa rendezését és a rendkívül magas szállítási tételek leszállítását. A tiltakozás

marhat exportáltunk, addig 1932-ben ez a szám 917-re csökkent. Ugyanezen években a franciaországi kivitelt 1764-ről 193-ra a csehszlovákiai 2864-ről 2731-re csökkent, a görögországi kivitelt pedig teljesen megszűnt. Összegezve az 1931 évi 7558 darab szarvasmarháról 1151-re esett a marhakivitelt.

Sértésből az idén még a felét sem exportáltuk az elmúlt évi kontingensnek, mert a felvívó piacok nagyrészt teljesen elvesztettük.

A kereskedelmi és iparkamara jelentése lesújtva állapítja meg, hogy egy év leforgása alatt

84 százalékkal csökkent a brassói állatkivitelt.

Ily nagyarányú leromlásra még nem volt példa Brassó évszázados gazdaságtörténetében.

és követelés azonban falrahányt borsónak bizonyult. A vasut a füle hotját sem mozgatta a követelésekre.

És most összegezzünk:

Adó, vasúti tarifa, elemi csapás, általános gazdasági válság, kontingentálás, devizamegkorítások: egymás mellé állított mikifejezések, amelyek azonban mind egy-egy göröngyvet Brassó és a környéke gazdasági sirhantjának.

A sirások pedig azok, akik a helyzetet nem hajlandók változtatni.

A brassói Francia Kör

szerdán, október 4-én este 6 órakor a Mesota-líceumban (Sétatér) ismét megkezdte a rendes heti összejöveteleit. Díjmentes részvétel. Társalgás. Francia folyóiratok. Könyvtár — minden szerdán este 6 óráig. — A Cercle Francais vezetősége.

Fényesen sikerült a zsidó diákok teacstélye

Vasárnap este kilenc órakor a brassói zsidó egyetemi hallgatók jólsikerült teacstélyt rendeztek az Ahava-klub helyiségeiben. A klubtermeket zsúfolásig megtöltötte a közönség, amire eddig soha sem volt példa. Az érdeklődés a teacstély iránt várakozáson felüli volt. Az egész estét tánc töltötte be, amelyhez a zenét a zsidó diákok zenekara szolgáltatta. A példátlan sikerre való tekintettel a zsidó diákok — értesítéseink szerint — a teacstélyt a közeli jövőben megismétlik.

Darabokra melszett a vonat Dereslyénél egy ismeretlen embert

Szerencsétlenség-e vagy öngyilkosság? — A rendőrség
közhírré teszi az áldozat személyleírását

Brassó, október 3.

A brassói hatóságokhoz érkező jelentések szerint borzalmas szerencsétlenség történt vasárnap délután a derestyei állomáson. A Brassó felé jövő 305-ös számú személyvonat az állomás kijáratánál elgázolt egy embert, akinek személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

A szerencsétlen ember a vonat kerekei alá került, amelyek testét valószínűleg ketté szeltek, fejét borzalmasan összeronszolták, a véres húscafatokat pedig több méterre végigszórták a pályatesten.

A borzalmas katasztrófáról azonnal értesítették a brassói hatóságokat. Radu Pascu ügyész vezetésével hivatalos bizottság szállt ki a helyszínre a nyomozás lefolytatására. A hatóságok átkutatták a szerencsétlenül járt és borzalmasan összeronszolt ember ruhájának összes zsebeit, de azokban semmiféle olyan iratot nem találtak, amelyekből sze-

mélyazonosságára lehetne következtetni. Az összes zsebek üresek voltak, mindössze csak a nadrágban volt egy zsebkendő, amelyen azonban szintén nincsen jelzés.

A hatóságok hivatalos közleménye szerint a szerencsétlenség áldozatának a személyleírása a következő: 165–170 centiméter magas, mintegy 25 éves, barna hajjal, barnás arc, nagy fekete szemek, kis fülek borotvált arc az arc kissé becsett, fehér csikos szürke ruhába öltözött, színes nyakkendővel, fekete cipőben.

Egyes vélemények szerint a fiatalember, a kinek öltözetén meglátszik, hogy jobb körükhöz tartozik, öngyilkosságot követett el. Tekintve azonban, hogy személyazonosságát nem tudják, a katasztrófa okaira még csak következtetni sem lehet.

A borzalmas állapotban levő hullát a halottszobába szállították, ahol hétfőn délelőtt felboncolták.

Egy brassói kereskedő az utcán fogatta le az üzletek ravasz fosztogatóját

Vásárlás ürügye alatt több ezer lej értéket lopott össze két marosvásárhelyi fiatalember a brassói üzletekből

Brassó, október 3.

Az utóbbi napokban tömeges feljelentések érkeztek a brassói rendőrséghez ismeretlen egyének ellen, akik az üzleteket különös furfanggal, napokon keresztül fosztogatták. A feljelentéseket a brassói kereskedők tették meg és arról panaszkodtak, hogy a legnagyobb elővigyázatosság ellenére is értékes holmik és értékes áruk tűnnek el üzleteikből anélkül, hogy a tettes nyomára bukkannának.

A panaszosok között volt Kertész Vilmos kereskedő is a Kapu-utcában levő Kertész-testvérek rövidáru cég tulajdonosa, aki feljelentésében rámutatott arra, hogy egy délután két fiatalember jött be üzletébe. Átkutatták az összes vászonfajtákat, de végül semmit nem vásároltak. Amikor eltávoztak, a kereskedő megdöbbenve látta, hogy a pultra kitergetett áruemlék közül egy pár értékes és nagyon drága vászon eltűnt. Azonnal a két fiatalemberre gyanakodott. Kertész Vilmos feljelentésében a fiatalemberek pontos személyleírását is megadta.

Másnap délelőtt a kereskedő az üzlete ajtajában állott, amikor az utca másik oldalán észrevette a fiatalembereket. Azonnal rendőrt hívott, de csak az egyik fiatalembert sikerült lefűlelni. A másik nyomtalanul eltűnt.

A fiatalembert előállították a rendőrségnek, ahol kiderült, hogy Lukács Józsefnek hívják és marosvásárhelyi illetőségű. Annak ellenére, hogy mindössze csak 15 éves, már többször volt lopás miatt büntetve.

Kihallgatása során a fiatalember elmondotta, hogy a lopásokat nem ő követte el, hanem barátja, Zaharinschi Mihály, aki szintén marosvásárhelyi. A terhelő bizonyítékok sulya alatt hosszas faggatás után mégis beismerte, hogy a város kereskedőit fényes nappal fosztogatták végig, a vásárlás ürügye alatt. Így nagyobb értékű árut loptak el Meindt Gy. kapuutcai kereskedőtől, Kertész Vilmos ugyancsak kapuutcai kereskedőtől, aki a tolvaj fiatalembert felismerte, Weiszfeiler József főtéri kereskedőtől, Zelinger László kolostorutcai kereskedőtől és Tellmann Reinhold főtéri kereskedőtől.

Miután a fiatalok tolvaj beismerte a bűncselekményeket, a rendőrségi közegek kiszálltak vele a külvárosi negyedekbe, hol házról-házra járva, összeszedték a lopott holmikat, amelyeket az állítólagos főtettes, Zaharinschi Mihály helyezett el bámulatos gyorsasággal és potom áron.

Miután a lopott holmikat összeszedték, a brassói rendőrség bünygyi osztálya országos körözlevelet adott ki a szökésben levő Zaharinschi letartóztatására. A körözlevélnek meg is volt az eredménye, amennyiben hétfőn délelőtt hivatalos jelentés érkezett a brassói rendőrséghez a marosvásárhelyi rendőrségről. Ebből a je-

lentésből kitűnik, hogy Zaharinschi vasárnap délután Marosvásárhelyen lefűleték és azonnal utatérték Brassó felé.

A rendőrség Lukács Józsefet átadta az ügyészségnek és most várja a másik jómadár megérkezését Brassóba.

Most a nyugdíjas katonai altisztek gyűléseztek

A nyugdíjas altisztek egyesületének brassói tagozata vasárnap gyűlést tartott. A nyugdíjas altisztek a gyűlést azért hívták össze, hogy tiltakozásukat fejezzék ki az új nyugdíj örvénytervezet azon határozata ellen, amely szerint a nyugdíjas tiszteket és altiszteket egyformán kezeljék a polgári nyugdíjasokkal. A nyugdíjas altisztek a gyűlés alkalmával követelték, hogy a százszázalékos nyugdíj megállapításánál 25 évi szolgálat legyen az alap. A gyűlésen még elhatározták a román és az osztrák-magyar hadseregben szolgált nyugdíjas altisztek egy egyesületbe való tömörítését. A gyűlés alkalmával beszámoltak arról is, hogy az egyesületnek sikerült tagjai részére 25 százalékos utazási kedvezményt biztosítani.

★ FOGORVOSI HIR. Med. univ. dr. Alfred Gust, fog, száj, állkapocs és fogpótlás specialista, volt berlini segédorvos, szabadságáról visszatért és újra rendel naponta csütörtök kivételével. Brassó, Kapu-utca 2 szám alatt. (Zeidner könyvkereskedéssel szemben.)

Hogyan vehetik igénybe olvasóink regény-kedvezményünket?

Tudnivalók a B. L. ajándék-regény akciójáról

1. Októberi regényünk címe: A kis Kovald, szerzője: Körösi László, Párisban élő fiatal magyar újságíró. Terjedelme körülbelül 160 oldal. Nyomdába kerül október végén s csak annyi példányt nyomunk belőle, ahány olvasó legkésőbb október 28-ig bejelenti erre vonatkozó igényét.

2. Regénysorozatunk havonként jelenik meg, tehát minden olvasónk, minden hónapban kap egy legalább 160 oldal terjedelmű, művészi kivitelű, színes borítéklappal készült könyvet, egy-egy teljes, új, eddig még sehol meg nem jelent magyar regényt.

3. Regényajándékunkra igényt tarthat minden előfizetőnk, aki előfizetésével nincsen hátralékban és minden állandó példányonkénti vásárlónk, aki az illető hónap folyamán lapunkban lekötött szelvényeket összegyűjti és ezek bemutatásával igazolja, hogy lapunknak valóban állandó olvasója.

4. Azokban a helységeken, ahol bizományosunk van, úgy az előfizetők, mint a példányonkénti vásárlók a bizományos utján kapják meg a regényt s ugyanott fizethetik le a 4 lej kezelési és portóköltséget. Ahol nincsen bizományosunk, oda postán franco a kiadóhivatal direkt küldi ki a regényt. Az ilyen helyen lakó előfizetők a leghelyesebben teszik, ha a 4 lej költséget az előfizetési díjjal együtt küldik be; de beküldhető a 4 lej postabélyegben is.

Példányonkénti vásárlóink figyelmébe! Kísérje figyelemmel lapunkat és gyűjtse össze sorszámmal ellátott regény-szelvényeinket. Az első szelvényt néhány napon belül közöljük.

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

Október 3-ától fut a legkedvesebb és legvidámabb zenei bohózat:

„CSÓKATTASÉ”

Főszerepét: EGGERT MARTA

játssza, aki legjobb és legszimpatikusabb alakítását adja ebben a filmben.

Partnerei: Max Hansen, Leo Slezak, Hilde Hildebrandt, Anton Pointner.

CFR (Bukarest)—Brasovia T. M. 2:1 (1:1)

Felhűnő offsid állásból esett a győztes gól

A nemzeti bajnokság első küzdelme zajlott le tegnap az IAR pályán. Ezeröttszáz néző előtt Tóth Géza a szebeni bíró vezette a meccset és rögtön tegyük hozzá, hogy a Brasovia szerencsétlenségére. A második félidőben hatalmas lesállásból elengedte a CFR jobbszélsőjét, aki zavar-talanul leadja a labdát tisztán álló ösz-szekötőjéhez s gólja Tóth bíró jóvoltából megszerzi csapatának az értékes 2 pontot.

Ruzicska határbíró a lesállásnál intett, de Tóth bíró nem vette ezt figyelembe, mire Ruzicska határbíró levonul a pályáról. Bosszantó helyzet volt, egy bírói tévedés miatt veszítette el a brassói csapat a mérkőzést. Akkor, amikor egy vizsgálózt bíró, aki a határbíró szerepét töltötte be és azért van odaállítva, hogy a bírót nehéz feladatában támogassa, leintette a helyzetet.

Ami magát a játékot illeti, az első félidő egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatta s a döntetlen hiú kifejezője volt az erőlcseztásnak. A CFR talán szemre jobban játszott, de nem volt veszélyes.

A második félidőben a Brasovia nyo-

masztó fölénybe került, de csatárai bosszantóan hibázzák el a szebbnél szebb helyzeteket. Popovici tiszta helyzetben 3 lépéstől mellé lö s Vogel háromszor egymásután jó helyzeiben ront.

Ez a pár helyzet megmozhatta volna a Brasovia győzelmét. Nem tudunk, ha azt mondjuk, hogy egy kis szerencsével, no meg a csatárok kissé ügyesebb játéka-
val gólokkal lehetett volna meggyvern a meccset.

A CFR-ből Roseulet hátvéd, Attila és Wetzer centerhalf járték tetszett. A Brasoviából egyedül Bogdan teljesítette kifogástalanul feladatát s ezzel végre a sokat vitatott balszélső helye betöltöttnek tekinthető. A védelem sokat mentett, de sok helyzetben bizonytalan volt. Várhegyi a kapott gólokról nem tehet. A hallok közül Nagy volt a legjobb. A csatársor a kapu előtt oly balszerencsével küzdött, hogy a legbiztosabbnak látszó helyzeteket is érthetetlenül elrontotta. Különösen Vogel fogott ki rossz napot.

A Brasovia a mérkőzést bírói tévedések miatt megövtá.

A brassói Református Férliszövetség

választmánya október 4-én, szerdán este 8 órakor a református tanácsteremben a Szövetségi Zászló felszentelése ügyében gyűlést tart, amelyre tagjait ezufon is meghívja az elnökség.

Párbai a vastag bottal

A brassói rendőrség tegnap letartóztat-
ta és az ügyészségnek átadta Antalanas György brassói lakost, aki egy nézetelté-
rest, amelyet Aisner Béla brassói lakossal folytatott, úgy intézett el, hogy vastag botjával súlyosan elverte ellenfelét. Aisner Béla súlyos sérüléseket szenvedett. A hetvenkedő Antalanas Györgyöt átadták az ügyészségnek.

Magyar írók és művészek külföldön

Newyorkban bemutatták Hunyady Sándor „Feketeszárú cseresznye” című darabjának filmváltozatát, amelynek felvételei Hollywoodban készültek.

Bécsben a Kammerspiéle Herezeg Géza és Robitzek Kurt „Wiener Illustrierte” című regényével nyitotta meg évadját — sikerrel.

Newyorkban az új nagy Roxi Theaterban és a chicagói operaházban énekelt Gyenge Anna, Anne Roselle néven. Meghívást kapott vendég szereplésre a bécsi Staatsoper-től is.

Bécsben a Sextett című érdekes darabot adja a Deutsches Volkstheater. Meséje Fodor László feldolgozása Humphrey Tomalin londoni fiatal íróé.

Párisban az Empire-színház új operettjének díszleteit és kosztümöit Vértés Marcel festőművész tervezte.

Rómában a Teatro Argentino színpadán kezdi a Magyar Szívtárvány társulata Hungária-revü néven olaszországi vendég szereplését Bárony István és Békeffy László vezetése alatt.

Rómában Vaaly Ilona, aki egy revü primadonnaszerepét játszotta sikerrel a Ládón, október 15-től kezdve játssza egy revü női főszerepét.

Bécsben Darvas Lili játszotta a 70 éves Bahr Hermann jubileumi darabjának. A mesternek női főszerepét.

Oslóban előadást tartott dr. Szabó R. Oslóban előadást tartott Szabó Richard budapesti tanár, a magyar irodalomról. A Svenska Dagbladet és több norvég újság szimpátiával közli az előadások tudósítását. Svédországban is a magyar kulturát megvilágító előadásai voltak.

Newyorkban a N. Times színházi rovatá beszámol arról, hogy a bemutatásra váró darabok sorában van a The Gold Watch című színdarab, amely Szép Ernő „Aranyóra”-ja. R. C. Sheriff. „Az utolsó” híres szerzője fordította angolra októberben lesz az első előadása a newyorki Broadway-n.

Berlinben a Theater am Kurfürstendamban megkezdtek a próbákat Halász Imre és Eisemann Mihály „Egy csók és más semmi” című zenés vígjátékából, amely száznál többször került színpadra Magyar Színházban. „Ein Kuss und Schluss” címmel október 6-án adták kint

Puccsot terveztek az osztrák hitleristák

Rejtélyes németországi hulla az osztrák Duna vizében

Bécs, október 3.

Loeben környékén, különösen Donawitz városban olyan hírek terjedtek el szombaton, hogy vasárnap a nemzetiszocialista szervezetek puccsot kísérelnek meg. Erre a hírre a steier Heimatschutz-szervezetek megkezdették a felvonulást, a hírek hatására azonban a hatóságok is készenlétbe helyezkedtek s a felvonuló csapatokat egymás után szerelték le, amint beérkeztek.

Az állítólagos puccsal, illetve a leszerelt felvonulással kapcsolatban 50 nemzeti szocialista vezetőt letartóztattak. Ezek között volt Ramsenberg mérnök is, akinél megtalálták a nemzetiszocialista szervezet bizalmi férfiainak névsorát. A névsor alapján újabb 14 letartóztatás történt.

A leszerelt puccskísérlettel kapcsolatban közli a Morgen az alábbi megdöbbentő jelentést.

Ezreding közelében a Duna habjaiból egy férfi holttestét fogták ki.

A holttesten rengeteg külső seb látszott, amiből arra lehet következtetni, hogy nagyon megkínózták, sőt a sebhelyekből következtetve, talán keresztre is feszítették.

Az osztrák hatóságok még nem tudtak semmi biztosat kideríteni a hulla személyazonosságára vonatkozólag.

Van olyan feltevés, hogy a halálra kényszerített embert osztrák területen dobták a Dunába s ebben az esetben összefüggés lehet a vasárnapi náci felvonulás és a gyilkosság között, de sokkal valószínűbb az, hogy a Duna halottja a németországi zsidóüldözés egyik áldozata.

Erre mutat a halott zsidó-típusa, valamint az orvosok véleménye, amely szerint a hulla legalább két nap óta van a Dunában.

A legújabb jelentés minden kétséget kizáróan állapítja meg, hogy a Duna halottja németországi. A hullát Nürnbergben készült ruha van.

Matuskát újra kiadják Magyarországnak

A pestvidéki törvényszék előtt kerül tárgyalásra a biatorbágyi és jüteborgi robbanás

Budapest, október 3.

Az osztrák hatóságok a Matuska-ügyben végleg befejezték a vizsgálatot s miután ítéletet is hoztak, Matuskát újra kiadják Magyarországnak, hogy a magyar hatóságok is ítéletet hozhassanak ellene.

Az ügyel a pestvidéki törvényszék foglalkozik, amely a biatorbágyi merénylet mellett a jüteborgi merénylet ügyét is tárgyalja, miután erre a német hatóságoktól felhatalmazást kapott. A felhatalmazást a potsdami törvényszék adta meg.

A budapesti jogászai körök véleménye szerint Matuska valószínűleg életfogytiglani fegyházra kap Magyarországon, miután tette az ostromállapot előtti időre

esik. Az ostromállapotot ugyanis éppen a biatorbágyi merénylet hatása alatt hirdették ki. Az ítélet meghozatala után azonban Magyarország újra visszaadja Matuskát az osztrák hatóságoknak, hogy előbb ott ülje le a már megítélt hat évet. A magyarországi büntetés leülése csak az osztrák büntetés kitöltése után kerülhet sor.

A budapesti rendőrségen különösen a jüteborgi-ügy után érdeklődnek élénken. Abban az esetben ugyanis, ha a törvényszék megállapítja Matuska bűnösségét a jüteborgi merénylettel kapcsolatban is, a német államvasutak igazgatósága kifizeti a magyar nyomozóhatóságoknak a jutalomképpen kitűzött 100 ezer márkás díjat.

Száz-kétszáz lejes tételekben közel 100 ezer lejt sikkasztott egy szatmári banktisztviselő

Egyáltalán nem tudja mire ment el a jogtalanul eltulajdonított összeg

Szatmár, október 3.

Szatmárnak újabb szenzációja van, a mely alkalmas arra, hogy városzerte sokat beszéljenek róla az emberek.

A rendőrség letartóztatta Steiner Dánielt, a Kishitebank volt könyvelőjét, a ki az ellene beadott feljelentés szerint közel 100 ezer lejt sikkasztott a banktól.

Erről a sikkasztásról Szatmáron már hetek óta rebesgettek az emberek. Most, a feljelentés után aztán nyilvánosságra került az, hogy Steiner sikkasztását a banknál már egy hónappal ezelőtt felfedezték. A bank igazgatósága nyomban el is bocsátotta könyvelőjét, sőt nyiltéri nyilatkozatot is leadott, a följelentést azonban nem tette meg, mert a könyvelő ígéretet tett, hogy egy hónap leforgása alatt az elsikkasztott pénzt visszafizeti. A hónap eltelt, de Steiner nem tudott fizetni s így a följelentést megtették ellene.

A megtévedt könyvelő, aki mindössze 27 éves és nemrégiben házasodott meg, nem tagadja a sikkasztást.

Vallomása szerint 100—200 lejenként

költötte el a hiányzó pénzt s így aligha tudná megmondani, hogy mire is fordította, hiszen nagyon józan életet élt, egyáltalán nem voltak költséges szenvedélyei.

Az elsikkasztott 100—200 lejre azonban szüksége volt még kisszerű, szürke megélhetésénél is.

Steinert a városi közvélemény inkább sajnálja, mint elítéli.

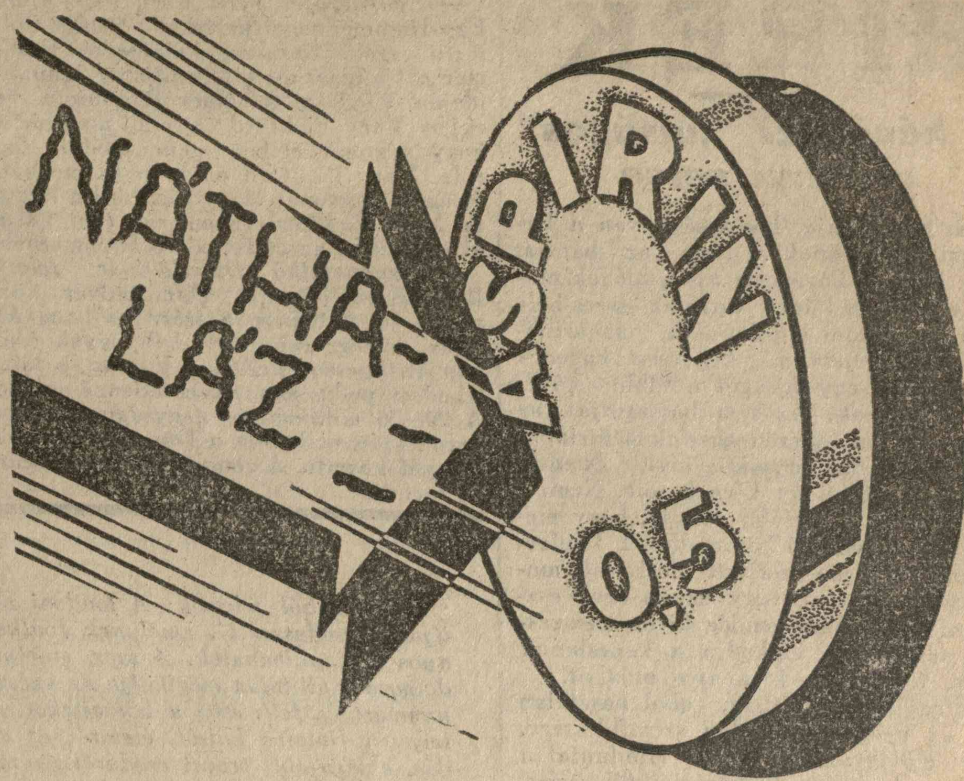
Különös dráma a cselédszobában

Kolozsvár, október 3.

Dénes Julia 20 éves, gyergyóújfalui illetőségű cseléd, aki Kolozsváron Pop István klinikai alkalmazottnál szolgál, vasárnap szerelmi bánatában szodaoldatot ivott. A klinikára szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak nála. Állapota nem életveszélyes.

Érdekes, hogy a szomszédcselédleány közvetlenül az öngyilkosságot követése után betoppant Popék lakására, ahol észrevette, hogy Dénes Julia öngyilkos lett. A cseléd Dénes Julia kezéből kiűtötte a méreggel telített csészét, de ezzel továbbment s nem szólt senkinek sem arról, hogy a szerencsétlen lány görcsökben van.

A házbeli csak órák múlva jöttek rá az öngyilkosságra. Szerencsére a méreg még nem szívódott fel a szervezetbe.

és más hülési rohamok „BAYER“ ASPIRIN tabletták által semmisülnek meg. A sikeres gyógyulást azonban csakis a valódi tabletták a „BAYER“ kereszttel biztosítják.

ASPIRIN

Elfogták a temesvári katona gyilkosait

Temesvár, október 3.

Részletesen beszámoltunk már arról a temesvári tragédiáról, amelynek a múlt hét péntekére virradó éjszaka Waltzer Márton megyesi illetőségű katona, aki szabadságát Temesvárt töltötte, esett áldozatul. Emlékeztet, hogy Waltzer barátját, Gruber Annát, két bőrkötényes fiú, már jóval éjjel után, „leszólította”. A nő visszautasította a fiúk ajánlatát, mire azok erőszakoskodni kezdtek. Gruber Anna Waltzerhez folyamodott védelméért, aki felelősségre is vonta az inzultálókat, akiknek egyike hirtelen kést rántott elő és agyonszúrta a katonát.

A temesvári rendőrség a gyilkosságot követő napon hatalmas razziát rendezett és letartóztatott egy asztalosinasat, akinek ártatlansága időközben kiderült. A temesvári rendőrségen ugyanis megjelent Barbosu Péter, a Műegyetem cipésze és elmondotta, hogy a gyilkossággal kapcsolatban két inasára, a 17 esztendő Carabas Jánosra és a 20 éves Sekler Ádáma gyanakszik.

Az inasok a gyilkosság napján kimenősek voltak és csak a késő éjszakai órákban tértek vissza. A mesternek azonnal feltűnt, hogy rendkívül idegesen viselkednek. A kisebbik inas állandóan a kezét mosta és panaszkodott, hogy a dikicsét elvesztette.

Barbosu napirendre tért a dolog felett, mert újságot nem olvasott és így a gyilkosságról nem is tudhatott semmit. Csak harmadnap kezdett el gyanakodni, amikor hallotta, hogy a Műegyetem diákjai a gyilkosságról beszélnek. Az egyik diák elmondotta neki még a gyilkosok pontos személyleírását is. Ennek nyomán Barbosu határozottan az inasában ismerte fel a tetteseket.

A rendőrség azonnal letartóztatta a két fiút, akik

rövid tagadás után be is ismerték, hogy a katonát ők ölték meg.

Flözöleg sokat ittak. Az egyik józsefvárosi kocsmában mulattak ahol alaposan felöntöttek a garatra. Gruber Annába itólisan kötöttek bele. Amikor Waltzer fe-

lelősségre vonta őket, Carabas gunyosan a katona szeme közé vágta:

— Én kezdtem ki a nővel... talán nem tetszik, vagy akar valakit?

Carabas a következő pillanatban, még mielőtt a szerencsétlen katona felelhetett volna,

előrántotta dikicsét és belevágta a katona torkába, aki holtan esett össze.

Ezután az inasok elmenekültek. A véres dikicsét a Politechnikum mellett a Bé-gába dobták.

— Számos nő bajná a természetes „Ferenc lözsel” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

Hatszor akart meghalni, de egyszer sem sikerült

Temesvár, szeptember 3.

Makacs öngyilkosjelöltet szállítottak el hétfőn Temesvárról a zombolyai elme-gyógyintézetbe. Simon Frida 21 esztendő cselédleány hónapokon keresztül munka nélkül állott és sokat nyomorgott. Az inség idegbeteggé tette. Legutóbb sikerült állást kapnia, de csakhamar ezt az állást is felmondották.

Vasárnap kiment a Gyárvárosba, ahol egy villamos elé vetette magát. A kocsi az utolsó pillanatban sikerült megállítani.

A cselédleány ezt a játékot ötször egymásután kísérelte meg a páros különböző pontjain, de meghalni egyszer sem sikerült, sőt a kísérleteket mindig sérülés nélkül uszta meg.

Erre a Lloyd-sor egyik palotájának harmadik emeletére, ment ahonnan akarta vetni magát. Már a korláton volt amikor elkapták.

A rendőrség úgy döntött, hogy a makacs öngyilkosjelöltet elmeorvászba szállíttatja.

HIREK

A kávéházi „ujságos” védelmi verse

Sok gond, baja, bosszúsága van a kávéházi „ujságosnak”. Nem az bántja, hogy tipikus, közismert ujság-hiének maguk elé, alá és köré gyűjtik az összes bel- és külföldi napilapokat, magazino-kat s óráig tart, míg kegyesen engedélyeznek egy-egy ujságot a többi kávéházlatogatóknak. Az sem bosszantja az ujságost, ha egészen egzotikus hírlapokat, Reikjavíki orvosközönyt, Niederstrelitz Postakürtöt kérnek tőle. Nem.

Hanem az a legfőbb gondja, hogy mérész kézzel, villogó körömmel, fondorlatosan tenyerbe szorított biciskával, maniküszerszámmal, vagy egyéb orv. eszközzel a kávéházi vendég ki ne hasogassa, tépkedje, lopkodja a képeslapok egyes, tetszetős kiváncsóságait.

Az egyik kávéházban, ahol hasztalan volt az ujságos minden szemfülessége, éber elővigyázata, mert minduntalan csonkán, legszebb illusztrációiktól megfosztva kerültek vissza kezébe a lapok, új taktikához folyamodott az ujságos.

Szivhez szóló feliratokat, verses fohászokat írt nagy ákom-bákomokkal a legfeltettebb képek fölé, kíméletét esdekelve. Így egy francia, inkább többé, mint kevésbé nudista tárgyú és szellemű hetilap első oldalas aktképe felett ott díszleg az írás:

„Ha tetszik a kép — tessék nézni,
De kérjük a lapot nem kilépní!”

Egy másik képen, ahol kizárólagosan puder, ruzs és gyöngysor-toalettben kacérkodik egy hölgy az olvasóval, a következő intelem áll: „Ha ezt a lapot kivesszük, — mások nem nézhetik!”

Másutt, természetesen szintén aktképek csoportja fölött, ismét költői lendülettel védekezik az ujságos:

„Szépek ezek a képek,
Vigyázzunk, hogy maradjanak épek!”

Végül a legutolsó intelme már egyenesen az olvasó jószívére apellál, amikor szinte sóhajtván kéri:

„Ha valaki ezt a lapot kilépi,
Az ujságosnak ki kell lépni!”

Tudniillik állásából. Amelyet elveszt, ha nem tudja sajátjából tovább pótolni a megcsonkított példányokat.

Kérdés, hogy mi lesz az eredmény. Lesz-e sikerük a kéréseknek, iskolát csinál-e verses intelmeivel, vagy pedig csak fokozza a lapkivágók szenvedélyét azaz, hogy külön felhívja a figyelmet a „legértékesebb” darabokra.

— Országos vásár Zilahon. Az őszi országos vásárt október 4. és 5-én tartják Zilahon, amely, — mint tudósítónk jelzi, — ezévből különösen nagyszabásúnak ígérkezik.

— Szigeti József és a magyar zene világsikere. Amerikában jelentős magyar zenei tervek készülnek. Szigeti József, a világ egyik legkiválóbb hegedűse, ezekről így nyilatkozott: — Minap játszottam a londoni rádióban és most indulok öthónapos világkörúli turnéra. Clevelandban a filharmóniai zenekar dr. Arthur Rodzinsky vezényletével és az én közreműködéssel kizáróan magyar zeneszerzők műveiből álló szimfonikus hangversennyel nyitja meg hangversenyszezónját. A műsorom Liszt Ferenc szimfóniája, Kodály Háy János-szvitje, Dohnányi Ruráliája szerepel, míg én Bartók nekem ajánlott rapszódiját, valamint a Liszt-Hubay-rapszódit fogom játszani. Ormándy Jenő, a Magyarországról elszármazott amerikai karmester érintkezésbe lépett a magyar komponistákkal, Minneapolisban és Filadelfiában elő fogja adni Dohnányi, Bartók, Kodály és Liszt-Hubay egy-egy művét. Ezeket a hangversenyek mint szólólista, Szigeti József fog fellépni.

Olcsó szezon utáni árak!

Elegáns, komfortos szoba teljes penzióval egy hónapra 3500 leltől.

Elismert izletes jó házikoszt ebéd 25 lei, ebéd-vacsora 45 lei.

Szobák penzió nélkül is kaphatók — Kosztot házon kívül is.

SPRINGER PENSIO

Brassó, Nicolae Jorga-u. 2. (az I. emeleten)

Telefon 4-93.

— Felfedezője perli Mary Pickfordot. Egy Hammer nevű kereskedő 500.000 dollárra perelte be Mary Pickfordot. Hammer azt állítja keresetében, hogy annak idején ő fedezte fel Mary Pickfordot s ekkor Mary Pickford anyja megígérte, hogy végrendeletében gondoskodni fog róla. Mary Pickford anyja most meghalt és egész vagyonát Mary Pickfordra hagyta. Mary Pickford viszont egy centet sem akart fizetni az őt felfedező Hammernek.

— Hangyafelhő Dunaföldvár felett. Budapestről jelentik: Dunaföldvár környéke felett tegnap a szárnyas hangyák órási tömege repült el. A hangyák órákon át teljesen elfedték a kilátást, a közlekedést pedig szinte lehetetlenné tették. A 20—30 milliméteres nagyságú szürkésbarna szárnyasbanda a Duna folyásának irányát követte. Átvonulásuk három órán át tartott.

Londonból jelentik: A londoni vegyészeti kiállításon felmutatták az „örökifjúság csodaszert”, amelynek főalkatrészei: arany, platina, palládium és bizonyos mirigykivonatok. A szer, amelynek felfedezésén egy olasz vegyész husz évig dolgozott, állítólag megifjítja az egész idegrendszert, ellensúlyozza a magas vérnyomást és felfrissíti a bőrsejteket, úgy hogy még nagyon öreg embereknek is teljesen fiatalos külsőt, életerőt és rugékonyságot ad. Így szól a legújabb híradás, a legújabb orvosi csodáról. Nem hiszük, hogy valaki boldogan ujjongani kezdene miatta. Arany... platina... összekeverve. Ostobaság, hiszen külön-külön is rögtön megfiatalodna az ember tőlük, ha volna. Ilyen naiv fellaláló még talán sohasem szédítette a világot. Arany, platina, meg mirigykivonatok. Ettől, vagy ezekkel akar fiatalítani? Nagy vicc!

HITLER PUSPOKE

Ludwig Müller, Németország első birodalmi evangélikus püspöke, aki Hitler lelkes rajongója.

— TOKAJBAN JÁTSZÓDÓ OPERETT ADNAK ELŐ NEWYORKBAN. Newyorkból jelentik: Richard Herndon, a híres amerikai rendező magyartárgyú operettet fogadott el előadásra, amelynek címe: Harvest Time (Szüret). Szövegét Joe Anthony, Várady Rózsi magyar gondolkaművész férje, a kiváló amerikai író írta, aki több évet töltött Budapesten. Zeneje Harden Church amerikai szerzőtől való, aki a háború után hosszabb ideig élt Európában és itt annyira megragadta őt a magyar zene, hogy mostani operettjében is több magyar népdalt használt fel. A darab Tokajban, romantikus magyar környezetben játszódik le. Az operett előreláthatólag november havában Newyorkban kerül bemutatásra.

— A. B. C. D. Dr. Léon Binet orvos-tanár így fogja össze a vitaminokról szóló legfontosabb tudnivalókat: Az A-vitamin a növekedést serkenti. Ha egyhónapos patkányokat kizárólag olívaolajjal táplálunk, azt tapasztaljuk, hogy a patkányok növekedése megáll, súlyuk kisebbedik és el is pusztulnának, ha olívaolaj helyett nem adnánk neki vaját. Gallambokat simára hántott rizzsel táplálunk. Rövidesen degés zavar mutatkozik náluk, benuulásuk lépnek fel, megsoványodnak, étvágytalannak válnak. Ha hántolatlan rizst kapnak, a tünetek visszafelőlnek. A B-vitamin a magok héjában van, valamint a sörélesztőben, a káposztában, a répában, a parajban, burgonyában, a savóban és a tojássárgájában. Nemcsak az idegrendszert táplálja, hanem fontos szerepe van a táplálékok hasznosításában is. Helyesen mondták, hogy a B-vitamin a táplálkozásban az, ami a sakkjátszóban a Vezér. Tengerinyulat fertőtlenített szénával, vagy tejjel táplálunk. Csakhamar véresek lépnek fel nyálkahártyáján, bőrártái szövetein, zsigeroin csonthártyáján, vagyis a súly jeleit mutatja. Hasonló jelenségeket tapasztalunk azoknál az embereknél is, akik csakis konzervekkel táplálkoznak, vagy a csecsemőknek, akik csak fertőtlenített tejet kapnak. A C-vitamin legnagyobb mennyiségben a nyers citrom és na-

— Fedák Sári Bécsben próbál. Fedák Sári elvállalta a bécsi Volkstheaterben a Vacsora nyolckor című darabnak ugyanazt a szerepét, amelyet a budapesti előadásokon nagy sikerrel alakított. Fedák Sári tegnap megérkezett Bécsbe és ma már résztvevett a próbán. Fedák Sári fellépését nagy érdeklődéssel várja a bécsi közönség, hiszen évek előtt igen jelentékeny sikereket ért el Bécs színpadjain a kiváló magyar művésznő.

— A kamatokra vonatkozó érvényben levő összes törvényes rendelkezések különös tekintettel a konverziós törvények intézkedéseire. Teljes román szöveggel, magyar fordítással, magyarázatokkal és kamattáblázattal. Közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön ügyvédek. Ára 20 lej. Postai küldéssel 25 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

ABLAK

— CSÖRGÖSAPKA. Párisban van egy koldus, akit a „legmodernebb” koldusnak lehet nevezni. Tábla lóg a nyakában. Azon ez a felírás olvasható:

Született vak,

feltétlenül meg tudja különböztetni finom tapintásával, hogy melyik pénzdaráb hamis és melyik nem. Tessék kísérletet tenni!

A gyászszónok bucsuztatja barátját: — Milyen hirtelenül tűnt el körülünk! s milyen hamar magára hagyta huszonnégy éves özvegyedet... Az özvegy halkán közbeszólt: — Tévedés, csak huszonkettő.

Az inas ellopta a gazdája aranyóráját, aztán zálogba csapta.

— Mondja meg, — szól a gazda, aki közben megszánta az eltévelyedett embert — hol van zálogban az aranyórád, akkor visszavonom a feljelentést.

— Bocsanat, szól az inas önérzetesen — ez zsarolás.

Hazatántorog a részeg. A felesége mossa a fejét.

— Azt ígérted, hogy éjfélkor jössz haza. Már három óra.

— Nézd, — szól a férj a ujjával az ingaóra számlapjára mutat. — Az éjfél, meg a három óra közt alig van különbség. Mindössze néhány centiméter.

— FALUSI LÁNYOK TANFOLYAMA nyílik meg okt. 5-én Nagyvárdon, Krisán-utca 2. sz. a. határozott tartammal. A cél lányok testi-lelki képzése, feleségi, háziasszonyi és anyai hivatására és ezáltal a falu, a családok fejlődésére hasznosan, gyakorlatilag befolyjni. A tanfolyamot a Szociális Testvérek Társasága rendezi és vezeti. A tanfolyam tárgya mindaz, ami a család, a gyermek egészséges fejlődését előmozdítja. A betegápolás, fertőzésekkel a szükséges védekezés és gyógyító eljárás, első segélynyújtás és az olcsó, egészséges falusi főzés. Továbbá kertészet, baromfigondozás, tejkezelés, mosás, vasalás. A vallásos és erkölcsös élet alkotó elemeiről is kellő oktatást nyernek. Egyházi és világi magyar népének és régi magyar székely neptáncok tanulása.

— ORVOSI HIR. Vese- és hólyagbetegségek szakorvosa dr. Fuhrmann Pál volt segédorvos, Bad Wildungen-ben és Berlinben. Rendel 10—12 és 3—5. Brassó, Vár-utca 104.

ELADÓ MINDEN

hallatlan olcsó árakban,
akár egyszerre is,
berendezéssel együtt

M. Józsefnél „Central” harisnya-, kötöttáru- és tértidivatüzletében
Brassó, volt Kapu-utca 25.

Saját érdekében használja ki mindenki ezt a ritka alkalmat!

Veszélyes szavazási erőpróbák a Sachsentagon

(A tudósítás eleje a második oldalon)

A fiatalság egy pillanatig sem látott tisztán, de Staedel lelkes irányítást mutatott neki. Felállott és kijelentette, hogy Roth szavai ellenére is fenntartja eredeti javaslatát.

Tisztában van azzal, — mondotta, — hogy a tizparancsolat parancsait nem szabad törölni, de ennek ellenére is vannak esetek, amikor a gyermeknek, ha fájdalmas is, el kell távolodni az atyjától, ha más a meggyőződése. Ez történt 1613-ban is. A fiatalság nem engedheti meg, hogy eszméit elsekeljessék.

Az előadó szavai után szavaz a néptanács. A nap folyamán először méri össze az eredményt.

Eredmény: 299:216.
Az ifjuság veszített.
Az „öregek szavazatképes tanácsában” 216-on az ifjuság pártján voltak.

A BANKOK, A SAJTÓ, A MARXIZMUS ÉS A PÁRTOK

A következő kérdés a bankpolitika kérdése,

amelynél dr. Jikelius módosító javaslatot terjeszt be, amit Hans Otto Roth is elfogad.

Ebből a módosításból egy pár részlet: „Követeljük intézeteinktől, hogy a kapitalizmus utolsó kinövésait is vessék ki magukból. A népi vezetőség kötelessége, hogy a pénzintézeteket ellenőrizze és abban az esetben, ha a pénzintézetek a jelen határozat ellen vétnek, azokat bojkottálja.”

Dr. Weber András a nemzetiszocialista párt nevében kijelenti és nyilatkozatának jegyzőkönyvre való vételét követeli, hogy Hitler Adolf szellemének megfelelően, a népre káros nemzetközi kapcsolatnak tartja úgy a szabadkőművességet, mint a marxizmust.

Utána ismét a nemzetiszocialista Römer mérnök beszél, aki leszzegezi, hogy

a szász újságokat népi tulajdonoknak kell tekinteni még akkor is, ha azok magántulajdonok.

Azok ellen a lapok ellen, amelyek nem a népességek érdekeit szellemében járnak el,

szükség esetén a néptanács figyelmeztetéssel élhet, vagy bojkottálhatja is őket.

A legközelebbi szásznap összehívása ügyében is történtek javaslatok s ezek azt követelték, hogy az eddigi hét kerület helyett háromnak kívánságára is hívják össze a jövőben a Sachsentagot és 120 szavazatra jogosult tagnak jelenléte elegendő legyen ahhoz, hogy a néptanács érvényes határozatokat hozhasson.

Hosszu vita volt arról is, hogy közvetve, vagy közvetlenül válasszák-e a néptanács tagjait és itt újból erőpróba következik. Szavazásra kerül a kérdés, amelynek során a nemzetiszocialista indítványt fogadják el 253 szóval 248 ellenében.

A választások ügyében még egy szavazás történik, amelynek során a hivatalos álláspont győz 262 szavazattal 240 ellenében.

Az összes részletkérdések letárgyalása után Glondys püspök tart záróbeszédet, amelyben összetartásra hívja fel a szász népet. A gyűlés este 9 órakor ér véget.

A Vatikán és a cseh kormány diplomáciai konfliktusa

Róma, október 3

A prágai nuncius körül kitört diplomáciai nézeteltérés egészen komoly fejleményeket ígér. A vatikáni diplomácia most kezdett foglalkozni az ügygel s valószínűleg a nuncius jelentésének figyelembevételével olyan jelentést adott ki, amely érthetően nem fog teteszeni a prágai kormánynak.

Megállapította a Vatikán, hogy a prágai nuncius a vatikáni város külügyi államtitkárságával összhangban jár el minden ügyben s így nem látja helyénvalónak a cseh kormány azon követelését, hogy a nunciust visszahívja. Amennyiben pedig a prágai kormány mégis ragaszkodik a kívánságához, úgy ennek a következménye a Prága és a Vatikán közötti diplomáciai összeköttetés megszakítása lehet.

Elnök helyett birodalmi vezér

Hindenburg lemond és helyébe a császári ház egy tagja következik

Berlin, október 3.

A prágai lapok jelentése szerint Hindenburg elnök a visszavonulás gondolatával foglalkozik. Hindenburg tervezetét dolgozott ki, amely az elnöki állást megszüntetné. Ehelyett egy ugynévezett „birodalmi vezér” kerülne az állam élére. A vezéri méltóság betöltésére Hindenburg a császári ház egyik tagját szemelte ki. A vezér mellett egy „nagytanács” működne.

Hitler, állítólag, helyesli a hindenburgi tervezetet.

Ausztriában újra megkezdődtek a robbantások

Két helyen is felrobbant a bomba, de emberéleiben nem esett kár

Bécs, október 3.

Vasárnap este az Ungargasse 50. számú háza előtt három fiatalember jelent meg és egy csomagocskát helyezett el a fal tövében. Nyomban utána a három fiatalember már menekült is.

A csomag pillanatok alatt felrobbant, nagyobb kárt azonban nem tett a házban.

A rendőrség nem tudta elfogni a merénylőket, néhány óra múltán azonban az egyik segélyért jelentkezett az egyik orvosnál aki telefonon értesítette a rendőrséget. Közös közben a detektívek megérkeztek és őrizetbe vették a fiatalembert. Vallomása nyomán letartóztatták a másik két fiatalembert is.

A letartóztatottak nem akarnak felvilágosítást adni.

Oroszország és Németország végleg összeveszték az újságírók miatt

Moszkva, október 3.

A német újságíróknak Oroszországból való kiutasítása következtében egyre nő a feszültség Németország és Oroszország között. A moszkvai lapok egyöntetűen állapítják meg, hogy a két ország között a világháború óta nem volt ilyen éles hangulat.

Tvardovszky német ügyvivő egyébként még szombaton átnyújtotta tiltakozását Litvinovnak, aki hat óra múltával már választ adott. Litvinov ezt válaszolta: A Szovjet-let erre a lépésre az a módszer kényszerítette, ahogyan Németországban az orosz újságírókkal bánnak. Oroszország nem tűrheti el, hogy bármelyik állam is üldözzön az ő hivatalosan megbízott újságíróit.

Bőségesen és mérgesen foglalkoznak az iggyel természetesen a német lapok is. Azt

írják, hogy a Szovjet revolverezik, mert arra akarja kényszeríteni Németországot, hogy egyrészt biztosítsa az orosz újságírók nyugodt németországi propagandáját, másrészt pertörtelést akar kikényszeríteni a lipcei per vádlottjai javára.

Szerencsés számok

Bukarest, október 3

50.000 lejt nyertek:	20586	66737	
40 ezer lejt nyert:	43462		
25 ezer lejt nyert:	32257		
20 ezer lejt nyert:	51246		
15 ezer lejt nyertek:	6029	19560	30645
12 ezer lejt nyertek:	25330	3791	70973
17997 30318 3321 30457 74545			
10 ezer lejt nyert:	6695	37985	31122
32954 13980 30379 36418 53866			65690
28029 30796 25505 40232			
8000 lejt nyertek:	62557	52194	59444
40021 79120 56916 35594 25934 21239 44922			
15246 30960 54571 5304 59831			

Közös sirba temették a szatmári szerelmi dráma áldozatait

A menyasszony mostohaanyjának szörnyű pletykája okozta a fiatalok halálát

Szatmár, október 3

A szatmári szerelmi tragédia áldozatait vasárnap temették el hatalmas tömeg jelenlétében és igen nagy részvét mellett. Kozma Irén és Maticsa Bertalan haláluk után mégis egyesültek:

egy sirba temették őket, mert így kívánta ezt Maticsa Bertalan, aki azért lett öngyilkos, mert hitt a pletykának és ezzel öngyilkosságba kergette volt menyasszonyát, Kozma Irént.

Mindez most derült ki, a második öngyilkosság után. Maticsa Bertalan után ugyanis felravatalozása alkalmával a harisnyaszárba gyűrve bucsulevet találtak. Ez a bucsulevél leplezi le, hogy

miért kellett meghalnia a szerencsétlen fiatal párnak.

Maticsa megírja ebben a levélben, hogy menyasszonya mostohaanyja azt hisztelte, hogy a leánynak az apjával van viszonya. Ő annyira megborzott erre a hírre, hogy visszaküldötte a leány gyűrűjét. A szakítás miatt aztán Kozma Irén öngyilkosságot követett el s nyomban utána Maticsa meggyőződött arról, hogy a hír, ami az ő füléhez is elkerült, aljas rágalom volt csak.

A bucsulevél végső sorai keserű átkot tartalmaznak azokra a pletykázókra, a kik irigységből és romlottságból a halálba kergettek két ifju életet.

SPORT

Magyarország—Ausztria 2:2 (0:2)

A második félidő a magyaroké volt

Bécs, október 3.

Az örök riválisok ezúttal döntetlenül játszottak 60 ezer néző előtt. Az eredmény a magyarokra nézve hízogó, mert szakkörökben az osztrákok győzelmét várták.

Az első félidőben az osztrákok jobbak is voltak és Müller—Schall révén magukhoz ragadták a vezetést. A magyarok fiataljai ebben a félidőben elfogódottan játszottak.

A második félidőben a magyar csapat magára talált és hatalmas iramot diktált. Támadást támadásra vezetnek és fölényben vannak. Eredmény így is csak a 37-ik percben van. Kornerből Avar gólt fejel. Az eredmény mégjobban felvillanyozza a magyarokat és 3 perc múlva Polgár labdája megszerzi a kiegyenlítést. Biró Mattea volt.

A magyar együttes jó benyomást keltett a hatalmas nézőközönség körében.

Országos labdarugóeredmények

Ripensia (Temesvár)—Unirea Tricolor (Bukarest) 3:0 (0:0).

Bukarest, október 3.

Nemzeti bajnoki mérkőzés. Az első félidőben egyenlő erők játéka. Talán az UT támadásai veszélyesebbek. A Ripensia a második félidőben beletekszik a játéka és gyorsaságával 3 gólt ér el Dobai, Schwarz és Lakatos révén. A játék nem volt a várt színvonalon. Biró: Theil.

Brassó, október 3.

CFR (Bukarest)—Brasovia 2:1 (1:1).
IAR—Ioria 3:0 (0:0).
ACFR—Gloria 6:0 (1:0).
Olympia—Izvoarul 4:1 (1:0).
Spárta—Soimii 2:1 (1:0).
Brasovia komb.—Suburbii komb. 4:0 (0:0).
Brasovia ifj.—Olympia ifj. 4:2 (3:0).
Gloria CFR (Arad)—Mures (Marosvásárhely) 3:2 (0:2).

Bukarest, október 2.

A Mures első nemzeti bajnoki meccsét majdnem megnyerte. Félidőben 2 gól előnnyel fordul. A Gloria a 2-ik félidő első 10 percében 3 gólt rug és megnyeri

a 2 pontot. Biró: Dordea, Szeben.
Kinizsi (Temesvár)—Venus (Bukarest) 3:0 (0:0).

A Kinizsi váratlanul szép játékot produkált és Zelenák II góljaival biztosan győzött a favorit Venus ellen. Biró: Orawetz. — Nemzeti bajnoki mérkőzés.

Kézdivásárhely:

K. S. E.—Amatőr 2:1 (2:0).
Biró Molnár Józsiás jó volt.
K. S. E. kombinált—Mercur 3:0 (2:0).
NAGYBÁNYA:
Tricolor—Barkoah 0:0.
NAGYKÁRÓLY
Olympia—Törekvés 6:1 (2:0).

MOLNÁR—JOVITZA

Rádiósok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismeretése. Legújabb ez évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

TENISZ-, FUTBALL-, ATHLÉTIKAI felszerelések, jók, olcsók!
TRITSCH Sportüzletében, Brassó, Kolostor-utca.

NEKEM

nem kell „megpróbálni“, mert én már ötödik esztendeje tudom, hogy az őszi kötöttárukat és harisnyákat is legolcsóbban az ELBÉNÉL lehet bevásárolni.

Tegnap az ELBE őszi kirakatában a sok új cikk közül a következők tűntek fel:

Gyermekeknek:

LEJTŐL

I-a cérnahrarisa	21
I-a cerna reformnadrág	32
I-a gyapju szvetter	170

Férfiaknak:

LEJTŐL

I-a cernazokni	26-28-33
I-a cerna sport-harisa	41-47-55
I-a gyapju pulóver	135

Nőknek:

LEI

GEL I-a selyemharisnya	93
ADESGO I-a matt selyemharisnya	98
LUX 58 selyemharisnya	129
DARLING 60 selyemharisnya	150
Flórharsnya	29-37-51
Gyapjubluzok	115
Gyapju góltkabátok és kazakok	255

LEI

Női selyem-kombiné	120-190-265
Reformnadrágok	45-70-91

Iskola-harisa

LEI

I-a cerna (csak fehéten). No. 1-7-ig **10-15**

ELBE

HARISNYAHÁZ
Brassó, Kapu-utca 42

Az athéni Balkán-olimpia

Athén, október 3.

Az Athénben tegnap megkezdett atlétikai verseny állása az első nap után a következő:

1. Görögország 39 pont.
2. Jugoszlávia 24 pont.
3. Törökország 23 pont.
4. Románia 22 pont.
5. Bulgária 16 pont.
6. Albánia 2 pont.

Eredmények:

- 100 m. síkfutás: 1. Fragulis görög 10.8 mp.
800 m. síkfutás: 1. Jorgokopulos görög 2 p. 03 mp.
Súlydobás: 1. Zenics török 13 m. 69 cm.
10.000 m. síkfutás 1. Kref jugoszláv 34 p. 04.1 mp.
2. Manea román 34 p. 04.4 mp.
Magasugrás: 1. Hajda török 180 cm.
4x400 m. staféta:
1. Görögország.
2. Románia.
3. Jugoszlávia.

Svédország — Magyarország 77:63

Budapest, október 3.

A gyönyörű B. Sz. K. R. T.-pályán 15 ezer néző, rekordközönség jelent meg. A svédokat a mérkőzés előtt Sztankovics köszöntötte, amire Ekelund, a svéd atlétaszövetség elnöke magyarul válaszolt.

Fredmények:

1500 m. síkfutás:

1. Szabó magyar 4 p. 01.4 mp.
2. Holmgren svéd.

Súlydobás:

1. Norrby svéd 15 m. 96 cm.
 2. Darányi magyar 15 m. 83 cm.
- A súlygolyó 40 dekával könnyebb volt az előirtnál.

Rudugrás:

1. Norrby svéd 15 m. 96 cm.
 2. Darányi magyar 15 m. 83 cm.
- A súlygolyó 40 dekával könnyebb volt az előirtnál.

Rudugrás:

1. Lindblad svéd 4 m. 05 cm.
2. Zsuffka magyar 3 m. 90 cm.

100 m. futás:

1. Paizs magyar 10.6 mp.
2. Kovács magyar 10.7 mp.

Gerelyvetés:

1. Várszeghy magyar 67 m. 86 cm. Magyar országos rekord.

Távolugrás:

1. Svensson svéd 7 m. 38 cm.
2. Koltai magyar 7 m. 28 cm.

Diszkoszdobás:

1. Remecz magyar 48 m. 40 cm.
2. Donogán magyar 46 m. 83 cm.

800 m. síkfutás:

1. Wennberg svéd 1 p. 54.2 mp.
2. Szabó magyar 2 p. 01.2 mp.

110 m. gátfutás:

1. Petterson S. svéd 14.9 mp.
2. Kovács magyar 14.9 mp.

5000 m. futás:

1. Petterson E. svéd 15 p. 08 mp.

APRÓHÍRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alakítókeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Sepsiszentgyörgyön eladó jókarban levő ház telekkel együtt. Peccol Vasut-utca 3 13136

Jólmenő fodrászüzlet eladó, kedvező feltételek mellett. — Ajánlatokat „Egyszintencia” jelígre a brassói kiadóba. 13133

OLA JGYÁRBERENDEZÉS eladó két hidraulikus prèsszel egy 2-es számú és egy 4-es Princz-féle, 4 horgoló, gyűrő, hármass henger, legnagyobb számú Princz Record, transzmissziók, kerekek 36 lhp gőzgép hajtóerővel, szijukka, komplett Csak személyesen tárgyalok. Cím 13113 szám alatt a kiadóban.

Eladó nagyon jókarban levő 28 típusú 4 személyes nyitott Chevrolet autót. Kónya Balázs, Lázarea, jud. Ciuc. 13139

Ajtótokot, üveges ajtókkal alkalmas áron megvételre keresek. Cím 13141. szám alatt a kiadóban.

Egy komplett férfiszabóműhely-berendezés jutányos áron eladó. Obrassó, Malom-utca 31. 13144

Bankbetétek

mindenkor előnyösen beszélgethetők

V. W. Dressnandt & Co. Brassó, Kapu-utca 52 sz. alatti bizományi irodában

Hálószoza, uriszoba, konyha, képek, dísz tárgyak eladók. Brassó, Fekete-utca 43. II. Megtekinthetők 10—12, fél 3—5.

Állást nyer

Kaucióképes vendéglőst keresek egy elsőrangú üzlethez. Kletter, Kapu-utca 55 szám. II. emelet. 13131

Kapu-utcaiban jól bevezetett női kalapszalonzó társat keresek. Értekezni „Central” M. Józsefnél, Brassó, Kapu-utca 25. 13144

Állást keres

Elsőrangú bukaresti szabónő ajánlkozik házakhoz 100 lej napidijért. Ecardné Brasó, hosszú-utca 215 13132

10.000 lej honorárium annak, ki vezető álláshoz juttat érettségizett, mérlegképes könyvelőt. Volt export puha-favállalatnak eladási osztály-vezetője, beszél magyar, román és német nyelveket. Megkereséseket „Tizezer” jelíge alatt Rudolf Mosse, Cluj továbbít. 13138

Lakás

RENDŐRTISZT keres jó-fekvésű lakást és egyben a ház őrzését garantálna. Cím „Közbiztonság” jelígre a kiadóba. 13068

Kétszobás lakások, üzlethez, Str. Iuliu Maniu 36 szám alatt kiadók. Érdeklődni lehet: Sager Bankháznál Kolostor-utca 3 13031

Bolonya elején, a belvárosi közszomszédságában modern, kertre nyíló kétszobás lakás azonnal kiadó. Bővebbet Mester-utca 7. 13145

Szoba, konyha lakás kiadó. Cím 13143. szám alatt a brassói kiadóban.

Titkos belegség?

Nincs elegendő szavunk annak az előítéletnek a visszatartására, amely a nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel összefüggésben levő szervek betegségeit „titkosaknak” minősíti. Ennek az álszeméremnek átkos következményei egyaránt kiszámíthatatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy anti-septikumok legerősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, csillapítja a prostata gyulladást.

A PAGEOL azonnali javulást idéz elő és egyaránt erőteljes, valamint döntő kezelési módszert képez.

Magasugrás:

1. Bergström svéd 194 cm.
2. Lundquist svéd.
3. Bodossy magyar.

400 m. síkfutás:

1. Wachenfeldt svéd 48.9 mp.
2. Strömberg svéd.
3. Barsi magyar.

100, 200, 300, 400-as staféta:

1. Magyarország 1 p. 56.3 mp.
2. Svédország.

Bécs:

Rapid (Bécs)—Nemzeti (Bpest 8:1 (5:0). Békéscsaba:

Szent Korona-mérkőzések.

Közép—Keletmagyarország 4:0 (2:0). Dél—Nyugatmagyarország 5:1 (2:0).

Magyar bajnoki mérkőzések:

Szeged:

Kispest—Szeged FC 4:0.

Kaposvár.

Attila—Somogy 5:1 (1:0).

Belöldi labdarugó eredmények

Universitatea—Crisana (Nagyvárad) 2:2 (1:1).

Kolozsvár, október 3.

Az egyetemisták jobbak voltak a kis szerencsével győzhettek volna. Kiss Kálmán gyengén bíráskodott.

AMTE—Tricolor (Ploesti) 6:2, (3:1).

Arad, október 3.

Az AMTE könnyen győzött gyengébb ellenfele ellen.

Juventus (Bukarest)—Soimii 5:1 (1:0).

Nagyszeben október 3.

Juventus-fölény, de várakozáson aluli játék. Bíró: Ciurel, Kolozsvár.

Botfalv október 3.

Cukorgyár SK—Venus (Brassó) 6:2 (3:2).

Góllövők: Ferenc (2), Kreutzer (2), Kolos-seus (2).

CSK komb.—Venus komb. 3:0 (2:0).

Bukarest, október 3.

Cseh katonák—Lengyel katonák 4:3 (2:1). A Balkán katonai olimpiász első meccse.

Durva mérkőzés volt. A lengyelek keményen játszottak a technikásabb csehek ellen. Az eredmény igazságos.

P. T. T.—Kolping 1:1. Nagyvárad.

CFR—Cetatea 2:0. Kolozsvár.

Phönix—Kolping 5:0. Szatmár.

Barkochba—Tricolor 0:0. Nagybánya.

NAC—ROMANIA (Kolozsvár) 5:1 (2:1).

Nagyvárad, október 3.

Az első gólt a Romania éri el. A NAC szép, stílusos játékkal ezután 5 gólt rug és simán nyeri meg a játékot. A NAC legjobbjai Kocsis és Glanzmann voltak. Kétezer 500 néző. Bíró: Melchner, Szatmár.

Székelyudvarhely:

Kolping (Székelyudvarhely)—Kolping Csikszereda 5:0 3:0.

Déva:

Jiul (Petrozsény)—Corvina (Déva) 3:0 (1:0).

Bajnoki. Bíró: Sebesan.

Jiul B.—Corvin B. 8:1 (3:0). Bíró: Petrik.